

DECYZJA KOMISJI**z dnia 22 lipca 2009 r.****w sprawie pomocy państwa C 18/05 (ex N 438/04, N 194/05 i PL 34/04) udzielonej przez Polskę na rzecz Stoczni Gdańsk***(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 5685)***(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)****(2010/175/WE)**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu WE Polska zgłosiła w piśmie z dnia 8 października 2004 r., zarejestrowanym tego samego dnia, środki pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz przedsiębiorstwa Stocznia Gdańsk – Grupa Stoczni Gdynia SA (spółka akcyjna), zwanego dalej „Stoczną Gdańsk”. Polska poinformowała Komisję o tych środkach w celu uzyskania pewności prawnej, że środki zostały przyznane przed przystąpieniem, a tym samym nie stanowią nowej pomocy, która mogłaby zostać zbadana przez Komisję na mocy art. 88 Traktatu WE. Na wypadek gdyby Komisja uznała, że wspomniane środki stanowią nową pomoc, Polska zwróciła się do Komisji o ich zatwierdzenie jako pomocy restrukturyzacyjnej. Polska przekazała Komisji znowelizowany „Plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk” z marca 2004 r. Sprawa została zarejestrowana pod numerem N 438/04.
- (2) Komisja poprosiła Polskę o dalsze informacje dotyczące sprawy N 438/04 w piśmie z dnia 11 listopada 2004 r., na które Polska odpowiedziała pismem z dnia 17 stycznia 2005 r., zarejestrowanym dnia 21 stycznia 2005 r.
- (3) Na mocy postanowień zawartych w pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu, regulujących procedurę mechanizmu przejściowego, Polska zgłosiła wcześniej, w dniu 29 kwietnia 2004 r. środki restrukturyzacyjne na rzecz Stoczni Gdynia SA (Stocznia Gdynia, spółka akcyjna; zwana dalej „Stoczną Gdynia”), która w tym czasie była spółką macierzystą Stoczni Gdańsk. Sprawa

została zarejestrowana pod numerem PL 34/04. W piśmie z dnia 19 maja 2004 r. Komisja wezwała Polskę do przedłożenia pewnych brakujących dokumentów. Dokumenty te przekazano w dniu 16 czerwca 2004 r. Komisja zażądała dalszych informacji w pismach z dnia 30 lipca 2004 r., 8 października 2004 r., 23 listopada 2004 r. i 4 marca 2005 r., na które Polska odpowiedziała, odpowiednio, pismem z dnia 3 września 2004 r., zarejestrowanym dnia 7 września 2004 r., pismem z dnia 10 listopada 2004 r., zarejestrowanym dnia 15 listopada 2004 r., pismem z dnia 17 lutego 2005 r., zarejestrowanym dnia 21 lutego 2005 r., pismem z dnia 30 marca 2005 r., zarejestrowanym dnia 1 kwietnia 2005 r., oraz pismem z dnia 18 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym dnia 20 kwietnia 2005 r.

- (4) W piśmie z dnia 8 lutego 2005 r., zarejestrowanym w dniu 9 lutego 2005 r., Polska wyraziła zgodę na połączenie obu spraw (N 438/04 i PL 34/04), ponieważ dotyczyły one dwóch spółek należących do tej samej grupy – Grupy Stoczni Gdynia. Informacje przekazywane później w odniesieniu do sprawy PL 34/04 były uznawane za istotne również dla sprawy N 438/04.
- (5) Pismem z dnia 22 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska zgodziła się, aby Komisja potraktowała zgłoszenie sprawy PL 34/04 z dnia 29 kwietnia 2004 r. jako zgłoszenie na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do wszelkich środków, które zostałyby uznane za nową pomoc. Sprawie nadano nowy numer: N 194/05.
- (6) Dnia 1 czerwca 2005 r. Komisja przyjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do środków badanych w ramach spraw N 438/2004 i N 194/2005, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym⁽²⁾, a następnie zwróciła się do Polski i zainteresowanych stron o zgłaszanie uwag.
- (7) Po uzyskaniu przedłużenia terminu zgłaszania uwag (pismo z dnia 9 sierpnia 2005 r.) Polska przedłożyła swe uwagi w piśmie z dnia 2 września 2005 r., zarejestrowanym dnia 5 września 2005 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 220 z 8.9.2005, s. 7.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

- (8) Grupa Stoczni Gdynia przedłożyła uwagi w piśmie z dnia 10 października 2005 r., które zostało zarejestrowane dnia 14 października 2005 r. Uwagi zgłosili także: Ray Car Carriers (pismem z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowanym dnia 10 października 2005 r.), Stałe Przedstawicielstwo Danii przy UE (pismem z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowanym dnia 11 października 2005 r.), duńskie stowarzyszenie budownictwa okrętowego Danish Maritime (pismem z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowanym tego samego dnia), związek zawodowy „Solidarność” (pismem z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowanym dnia 10 października 2005 r.) oraz polski Związek Pracodawców Forum Okrętowe (pismem z dnia 10 października 2005 r., zarejestrowanym 11 października 2005 r.).
- (9) Komisja przekazała te uwagi Polsce w pismach z dnia 26 października 2005 r. i 12 grudnia 2005 r.⁽³⁾ W piśmie z dnia 16 stycznia 2006 r., zarejestrowanym dnia 18 stycznia 2006 r., Polska przekazała odpowiedzi na uwagi zgłoszone przez Grupę Stoczni Gdynia. W odniesieniu do uwag pozostałych osób trzecich Polska nie zgłosiła żadnych komentarzy.
- (10) Komisja zwróciła się do zewnętrznego konsultanta z prośbą o ocenę znowelizowanego planu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z marca 2004 r. Konsultant przekazał Komisji sprawozdanie w tej sprawie w grudniu 2005 r.
- (11) W piśmie z dnia 13 stycznia 2006 r. Komisja zwróciła się do Polski o przekazanie najnowszych informacji o zmianach w strategii restrukturyzacji Stoczni Gdańsk i całej Grupy Stoczni Gdynia. Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 20 lutego 2006 r., zarejestrowanym dnia 22 lutego 2006 r., a w dniu 22 lutego 2006 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Komisji, polskich władz i przedstawicieli Grupy Stoczni Gdynia. Polska oświadczyła, że plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z 2004 r. uległ dezaktualizacji i że Polska przyjęła nową strategię restrukturyzacji Stoczni Gdańsk, zakładającą jej oddzielenie od Grupy Stoczni Gdynia oraz jej prywatyzację. Polska oświadczyła również, że do dnia 30 czerwca 2006 r. przekaże Komisji zmieniony plan restrukturyzacji.
- (12) W następstwie tego spotkania, dnia 8 marca 2006 r. Komisja wystosowała do Polski pismo, na które Polska odpowiedziała pismem z dnia 13 marca 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, zawierającym harmonogram prywatyzacji Stoczni Gdańsk. Dodatkowe informacje w sprawie procesu prywatyzacji Polska przekazała w piśmie z dnia 29 marca 2006 r., zarejestrowanym 30 marca 2006 r. Komisja poprosiła o dalsze informacje w piśmie z dnia 30 marca 2006 r., na które Polska odpowiedziała w piśmie z dnia 19 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym 20 kwietnia 2006 r.
- (13) W piśmie z dnia 6 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym 10 kwietnia 2006 r., Polska złożyła pierwszy projekt dokumentu pt. „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010”. Komisja przekazała swoje uwagi w pismach z dnia 12 kwietnia 2006 r. i 28 kwietnia 2006 r. Dnia 31 sierpnia 2006 r. dokument został ostatecznie zatwierdzony przez polską Radę Ministrów, a następnie został przesłany Komisji pismem z dnia 1 września 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (14) W piśmie z dnia 16 maja 2006 r. Grupa Stoczni Gdynia przekazała Komisji „Sprawozdanie z oceny Stoczni Gdańsk – Grupa Stoczni Gdynia” z dnia 30 września 2005 r.
- (15) W piśmie z dnia 26 maja 2006 r., zarejestrowanym w dniu 30 maja 2006 r., Polska przekazała dalsze informacje dotyczące trwającego procesu prywatyzacji, w tym wykaz przedsięwzięć, które wyraziły wstępne zainteresowanie kupnem Stoczni Gdańsk, oraz wykaz przedsięwzięć, które złożyły wstępną ofertę. W piśmie z dnia 13 lipca 2006 r., zarejestrowanym dnia 17 lipca 2006 r., Polska przekazała dalsze informacje dotyczące trwającego procesu prywatyzacji, informując Komisję, że dwie spółki złożyły wiążące oferty kupna Stoczni Gdańsk, oraz załączając analizę porównawczą obydwu ofert sporządzoną przez doradcę prywatyzacyjnego.
- (16) Dnia 9 czerwca 2006 r. Stocznia Gdańsk przedłożyła Komisji pierwszy projekt nowelizacji planu restrukturyzacji. W dniu 14 czerwca 2006 r. przedstawiciele Komisji złożyli wizytę w stoczni i przekazali wstępne uwagi dotyczące znowelizowanego planu restrukturyzacji. Konsultant zewnętrzny przekazał Komisji swoje uwagi w sprawozdaniu z lipca 2006 r. Ostatecznie Komisja przekazała uwagi wskazujące na niedociągnięcia nowelizacji planu restrukturyzacji w piśmie z dnia 17 lipca 2006 r.
- (17) Dodatkowe uwagi w odniesieniu do nowelizacji planu restrukturyzacji Polska zgłosiła w piśmie z dnia 13 lipca 2006 r., zarejestrowanym dnia 17 lipca 2006 r.
- (18) Przedstawiciele Komisji i władz polskich kilkakrotnie wzięli udział w spotkaniach poświęconych procesowi prywatyzacji i przygotowaniu nowelizacji planu restrukturyzacji: w Brukseli w dniu 31 stycznia, 22 lutego i 10 maja 2006 r. oraz w siedzibie Stoczni Gdańsk dnia 13 czerwca 2006 r.
- (19) W odpowiedzi na pismo Komisji z dnia 17 lipca 2006 r. Polska wystosowała pismo w dniu 31 sierpnia 2006 r., zarejestrowane dnia 1 września 2006 r.
- ⁽³⁾ W piśmie z dnia 17 listopada 2005 r., zarejestrowanym dnia 18 listopada 2005 r., władze polskie zwróciły się z prośbą o przetłumaczenie na język polski wybranych fragmentów pism przedłożonych Komisji przez osoby trzecie w języku angielskim. Komisja dostarczyła te tłumaczenia w piśmie z dnia 12 grudnia 2005 r.

- (20) W dniu 4 września 2006 r. przekazano Komisji ostateczną wersję zmienionego planu restrukturyzacji stoczni z sierpnia 2006 r. pt. „Znowelizowany plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk”.
- (21) W piśmie z dnia 12 września 2006 r., zarejestrowanym 13 września 2006 r., Polska przekazała dalsze informacje dotyczące procesu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk, w szczególności informację o rozdzieleniu kapitału Stoczni Gdańsk i Grupy Stoczni Gdynia. Większościowy pakiet akcji Stoczni Gdańsk został przejęty przez należącą do państwa Agencję Rozwoju Przemysłu i jej spółki zależne. Dodatkowe informacje zostały przekazane w piśmie z dnia 26 września 2006 r.
- (22) Polska zgłosiła dodatkową nową pomoc dla Stoczni Gdańsk w piśmie z dnia 21 listopada 2006 r., zarejestrowanym dnia 27 listopada 2006 r.
- (23) Na spotkaniu z udziałem Ministra Gospodarki i przedstawicieli Komisji w dniu 7 grudnia 2006 r. polskie władze zobowiązały się do prywatyzacji stoczni, aby zwiększyć szanse przywrócenia jej rentowności i zagwarantować odpowiedni wkład własny w proces restrukturyzacji. Polska potwierdziła to stanowisko w piśmie z dnia 27 grudnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 4 stycznia 2007 r., w którym przywołała decyzję polskiej Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2006 r. o przyjęciu dokumentu zatytułowanego „Informacja o bieżącej sytuacji w przemyśle stoczniowym”. Zobowiązanie do prywatyzacji stoczni do dnia 30 czerwca 2008 r. zostało następnie potwierdzone w piśmie polskich władz z dnia 5 stycznia 2007 r. Polska zwróciła się do Komisji z prośbą o przystąpienie do rozmów w sprawie środków wyrównawczych.
- (24) Dnia 19 grudnia 2006 r. służby Komisji wraz z konsultantem zewnętrznym odwiedziły stocznię w celu zebrania faktów i danych potrzebnych do oceny środków wyrównawczych. W dniu 16 stycznia 2007 r. konsultant zewnętrzny Komisji złożył sprawozdanie z oceny bieżących zdolności stoczni.
- (25) W odpowiedzi na pismo z dnia 27 grudnia 2006 r. Komisja wystosowała dnia 29 stycznia 2007 r. pismo, w którym między innymi zażądała od Polski przedstawienia do końca lutego 2007 r. propozycji środków wyrównawczych do zastosowania względem Stoczni Gdańsk.
- (26) W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska zobowiązała się do prywatyzacji Stoczni Gdańsk do końca 2007 r. i przedstawiła propozycję środków wyrównawczych.
- (27) Na tej podstawie w dniu 15 marca 2007 r. odbyło się spotkanie techniczne służb Komisji, polskich władz i przedstawicieli stoczni dotyczące głównie kwestii środków wyrównawczych, ale także trwającego procesu prywatyzacji. Komisja i polskie władze uzgodniły, że Komisja podejmie bezpośrednie rozmowy ze Stoczną Gdańsk dotyczące kwestii technicznych, aby zgromadzić wszelkie informacje potrzebne Komisji do oceny zaproponowanych przez Polskę środków wyrównawczych.
- (28) Pismem z dnia 29 marca 2007 r., skierowanym do Stoczni Gdańsk, Komisja zwróciła się o przekazanie informacji technicznych na temat zdolności produkcyjnych stoczni. W piśmie z dnia 19 kwietnia 2007 r., zarejestrowanym dnia 3 maja 2007 r., stocznia przekazała żądane informacje. Ponieważ były one niewystarczające, Komisja wystąpiła o przekazanie dalszych informacji pismem z dnia 10 maja 2007 r., na które stocznia odpowiedziała pismem z dnia 31 maja 2007 r., zarejestrowanym dnia 7 czerwca 2007 r. Komisja zwróciła się o przekazanie dalszych wyjaśnień pismem z dnia 14 czerwca 2007 r., skierowanym do Polski, w którym podkreśliła, że w przypadku nieprzekazania wszystkich żądanych informacji Komisja może przyjąć decyzję na podstawie art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽⁴⁾ (nakaz udzielenia informacji). Polska odpowiedziała na wniosek Komisji pismem z dnia 22 czerwca 2007 r., zarejestrowanym w dniu 26 czerwca 2007 r. Ponieważ Komisja uznała tę odpowiedź za niewystarczającą, dnia 19 lipca 2007 r. przyjęła decyzję na podstawie art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999.
- (29) W piśmie z dnia 29 maja 2007 r. Komisja zażądała pełnych informacji na temat najnowszych zmian w procesie prywatyzacji, a następnie ponowiła to żądanie w piśmie z dnia 6 czerwca 2007 r. Polska odpowiedziała na te żądania pismem z dnia 22 czerwca 2007 r., zarejestrowanym dnia 25 czerwca 2007 r., a następnie – w związku z wnioskiem o dalsze informacje z dnia 28 czerwca 2007 r. – uzupełniła te informacje pismem z dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia. W piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. Komisja poprosiła o dalsze informacje dotyczące procesu prywatyzacji i planowanych środków wyrównawczych.
- (30) Polska przekazała informacje na temat planowanych środków wyrównawczych w piśmie z dnia 20 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym dnia 21 sierpnia 2007 r. Dalsze informacje dotyczące środków wyrównawczych przekazano w piśmie z dnia 30 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, oraz w piśmie z dnia 4 września 2007 r., zarejestrowanym dnia 10 września 2007 r. W piśmie z dnia 3 października 2007 r. Komisja udzieliła odpowiedzi na przekazane informacje.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 83, 27.3.1999, s. 1.

- (31) Od lipca 2007 r. miała miejsce intensywna wymiana korespondencji między Komisją a polskimi władzami w sprawie procesu prywatyzacji Stoczni Gdańsk. Pismami m.in. z dnia 30 lipca 2007 r., 13 sierpnia 2007 r., 3 października 2007 r., 30 listopada 2007 r. i 17 stycznia 2008 r. Komisja zwróciła się o przekazanie informacji dotyczących procesu prywatyzacji. Polskie władze przekazały odnośne informacje w pismach: z dnia 21 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 27 sierpnia 2007 r., z dnia 24 września 2007 r., zarejestrowanym w dniu 25 września 2007 r., z dnia 23 października 2007 r., zarejestrowanym w dniu 24 października 2007 r., oraz z dnia 25 października 2007 r., zarejestrowanym w dniu 29 października 2007 r. W piśmie z dnia 19 grudnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 20 grudnia 2007 r., Polska poinformowała, że ISD Polska obejmie nowy pakiet akcji stoczni i tym samym przejmie kontrolę nad przedsiębiorstwem. ISD Polska, nowy właściciel Stoczni Gdańsk, przekazał dodatkowe informacje e-mailem z dnia 25 stycznia 2008 r.
- (32) Równocześnie pismem z dnia 14 czerwca 2007 r. Komisja zwróciła się do polskich władz o przekazanie informacji dotyczących pomocy państwa otrzymanej przez Stocznnię Gdańsk po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. Komisja poprosiła o dalsze wyjaśnienia w piśmie z dnia 13 listopada 2007 r. Polska udzieliła wyjaśnień w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (33) Od dnia 24 stycznia 2008 r., kiedy to odbyło się spotkanie z udziałem polskich władz, nowego większościowego akcjonariusza Stoczni Gdańsk – ISD Polska – oraz służb Komisji, rozpoczęły się rozmowy techniczne na temat planów nowego większościowego akcjonariusza związanych z restrukturyzacją stoczni. W tym kontekście władze polskie przekazały informacje w piśmie z dnia 25 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 28 stycznia 2008 r., oraz w pismach z dnia 30 stycznia 2008 r. i 4 lutego 2008 r., zarejestrowanych odpowiednio w tych samych dniach. Dalsze informacje przekazano w pismach: z dnia 14 lutego 2008 r., zarejestrowanym w dniu 19 lutego 2008 r., z dnia 15 lutego 2008 r. i 21 lutego 2008 r., zarejestrowanych w dniu 3 marca 2008 r., z dnia 26 lutego, zarejestrowanym w dniu 12 marca 2008 r., z dnia 10 marca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, oraz z dnia 10 kwietnia i 11 kwietnia 2008 r., zarejestrowanych w dniu 17 kwietnia 2008 r. Komisja odpowiedziała pismami z dnia 30 stycznia, 14 lutego, 25 lutego i 28 lutego 2008 r. W dniu 11 lutego i 18 marca 2008 r. odbyły się spotkania polskich władz, przedstawicieli ISD Polska i służb Komisji.
- (34) Pismem z dnia 22 kwietnia 2008 r. Komisja ponownie zwróciła się do Polski o przedłożenie projektu kompleksowego planu restrukturyzacji stoczni. W piśmie tym Komisja zaznaczyła, że w przypadku nieprzekazania żądanych informacji Komisja może przyjąć decyzję na podstawie art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. W związku z tym pismem Komisja otrzymała od stoczni informacje w piśmie z dnia 23 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, oraz z dnia 25 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 29 kwietnia 2008 r. W piśmie z dnia 30 kwietnia 2008 r. Komisja ponownie zwróciła się o przekazanie żądanych informacji. Władze polskie przekazały dodatkowe informacje w piśmie z dnia 12 maja 2008 r., zarejestrowanym w dniu 13 maja 2008 r., zaś ISD Polska przekazało dodatkowe informacje w pismach: z dnia 9 maja 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, z dnia 16 maja 2008 r., zarejestrowanym w dniu 26 maja 2008 r., oraz z dnia 26 maja 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (35) Ponieważ Polska nie przekazała wszystkich informacji wymaganych przez Komisję, w dniu 23 maja 2005 r. Komisja przyjęła decyzję na podstawie art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Polskie władze odpowiedziały pismem z dnia 26 czerwca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (36) Polska przedstawiła dalsze informacje w pismach z dnia 1 lipca 2008 r. i 2 lipca 2008 r., zarejestrowanych w dniu 3 lipca 2008 r. W piśmie z dnia 4 lipca 2008 r. Komisja zażądała dodatkowych informacji, które Polska przekazała w pismach: z dnia 7 lipca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, z dnia 8 lipca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, oraz z dnia 8 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 9 lipca 2008 r. Polska przekazała dalsze informacje w pismach: z dnia 10 lipca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, z dnia 10 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 11 lipca, z dnia 11 lipca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, z 16 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 17 lipca 2008 r., z dnia 17 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 18 lipca 2008 r., z dnia 18 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 25 lipca 2008 r., oraz w pismach z dnia 21 lipca, 28 lipca, 4 sierpnia, 13 sierpnia, 20 sierpnia, 21 sierpnia, 25 sierpnia, 1 września, 8 września, 9 września i 10 września 2008 r., zarejestrowanych odpowiednio w dniu ich przedłożenia.
- (37) W dniu 12 września 2008 r. Polska przekazała zaktualizowany wspólny plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia. Dalsze informacje zostały przekazane przez Polskę w pismach: z dnia 16 września 2008 r., 17 września 2008 r., 19 września 2008 r., 23 września 2008 r., 25 września 2008 r., 26 września 2008 r., 1 października 2008 r., 2 października 2008 r. i 3 października 2008 r., zarejestrowanych odpowiednio w dniu ich przedłożenia. Dalsze informacje przekazano w piśmie z dnia 6 października 2008 r., zarejestrowanym w dniu 7 października 2008 r., oraz w piśmie z dnia 22 października 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. W piśmie z dnia 3 listopada 2008 r., zarejestrowanym w dniu 4 listopada 2008 r., Polska poinformowała, że przedłoży oddzielny plan dla Stoczni Gdańsk. W piśmie z dnia 4 listopada, zarejestrowanym w dniu 5 listopada 2008 r., władze polskie przedłożyły wstępną, niekompletną wersję planu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk.

- (38) W dniu 6 listopada 2008 r. Komisja przyjęła negatywną decyzję w odniesieniu do Stoczni Gdynia⁽⁵⁾, w której stwierdziła, że plan restrukturyzacji przygotowany dla Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk przez ISD Polska jest niezgodny z przepisami dotyczącymi pomocy państwa.
- (39) W dniu 8 grudnia 2008 r. Polska przekazała oddzielny plan restrukturyzacji dla Stoczni Gdańsk. Dalsze informacje przekazano w piśmie z dnia 11 grudnia 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu.
- (40) W piśmie z dnia 23 grudnia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 12 stycznia 2009 r., oraz piśmie z dnia 13 lutego 2009 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje, które Polska przekazała w pismach z dnia 30 stycznia 2009 r. i 20 lutego 2009 r., zarejestrowanych odpowiednio w dniu ich przedłożenia.
- (41) W piśmie z dnia 8 kwietnia 2009 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Komisja zwróciła się z prośbą o dalsze wyjaśnienia. Polska przekazała dodatkowe informacje w pismach: z dnia 16 kwietnia 2009 r. i 28 kwietnia 2009 r., zarejestrowanych odpowiednio w dniu ich przedłożenia.
- (42) W dniu 8 maja 2009 r. Polska przedłożyła zmieniony plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk. Przekazany plan został zarejestrowany w tym samym dniu. Polska przekazała dodatkowe wyjaśnienia w pismach: z dnia 21 maja 2009 r., 1 czerwca 2009 r. i 5 czerwca 2009 r., zarejestrowanych odpowiednio w dniu ich przedłożenia.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

1. Przedsiębiorstwo

- (43) Beneficjentem pomocy jest Stocznia Gdańsk SA (zwana dalej „Stoczną Gdańsk”). Przedsiębiorstwo jest zlokalizowane w regionie Gdańsk-Gdynia-Sopot, na północy Polski.
- (44) Działalność Stoczni Gdańsk obejmuje budowę statków morskich oraz inną działalność związaną z budownictwem okrętowym, taką jak: produkcja części statków oraz części stalowych, a także inne dodatkowe usługi.
- (45) Stocznia Gdańsk ogłosiła upadłość w 1996 r., a w 1998 r. jej majątek został przejęty przez największą polską stocznię, Stocznnię Gdynia, mieszczącą się w odległości ok. 20 km od Stoczni Gdańsk. Nazwa stoczni została zmieniona na Stocznia Gdańsk – Grupa Stoczni Gdynia. Od tego czasu Stocznia Gdynia zawierała umowy, doko-

nywała zakupu materiałów i ustalała finansowanie na potrzeby produkcji Stoczni Gdańsk. Mimo że Stocznia Gdańsk stała się w dużej mierze zależna od macierzystego przedsiębiorstwa, w 2006 r. władze polskie zdecydowały w strategii rządowej, że stocznie powinny zostać rozdzielone. W sierpniu 2006 r. większościowy pakiet akcji Stoczni Gdańsk został przejęty przez należącą do państwa Agencję Rozwoju Przemysłu (zwaną dalej „ARP”) i jej spółkę zależną, Centralę Zaopatrzenia Hutnictwa, w drodze zamiany wierzytelności na akcje. Poprzez tę transakcję Stocznia Gdańsk została oddzielona od Stoczni Gdynia.

- (46) W grudniu 2006 r. władze polskie zobowiązały się do prywatyzacji Stoczni Gdańsk w celu zwiększenia szans na przywrócenie jej rentowności, w związku z czym w dniu 17 września 2007 r. rozpoczęły procedurę przetargową dotyczącą subskrypcji na objęcie akcji w nowo podwyższonym kapitale Stoczni Gdańsk, zgodnie z uchwałą przyjętą przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 10 sierpnia 2007 r. ISD Polska, spółka zależna ukraińskiego producenta stali Donbas oraz mniejszościowy akcjonariusz Stoczni Gdańsk, złożyła wiążącą ofertę nabycia nowych akcji w listopadzie 2007 r. Od stycznia 2008 r. ISD Polska jest akcjonariuszem większościowym Stoczni Gdańsk. Od czerwca 2008 r. ISD Polska posiada 83,6 % akcji, podczas gdy ARP jest właścicielem pozostałych akcji. Kapitał akcyjny wynosi 405 mln PLN.
- (47) Stocznia Gdańsk wynajmuje trzy pochylnie o łącznych zdolnościach produkcyjnych wynoszących ok. 160 000 CGT (wg danych przedsiębiorstwa). Spółka produkowała głównie kontenerowce i drobnicowce, a także sekcje, bloki i kadłuby dla swojego macierzystego przedsiębiorstwa, Stoczni Gdynia, i innych spółek. Po prywatyzacji, w latach 2007–2008, stocznia produkowała przede wszystkim kadłuby mniejszych statków specjalistycznych oraz częściowo wyposażone kadłuby statków. Ponadto stocznia produkuje bloki i sekcje dla innych stoczni oraz konstrukcje stalowe dla różnych sektorów przemysłu i przedsiębiorstw budowlanych.
- (48) Na koniec 2006 r. stocznia zatrudniała 2 893 pracowników, z czego 60 % było bezpośrednio zaangażowanych w produkcję. W 2008 r. zatrudnienie ograniczono do 2 235 pracowników, co oznacza redukcję o 23 %.
- (49) Restrukturyzacja Stoczni Gdańsk rozpoczęła się już w 1998 r., bezpośrednio po przejęciu jej majątku z masy upadłościowej przez Stocznnię Gdynia. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze polskie Grupa Stoczni Gdynia, do której Stocznia Gdańsk należała do sierpnia 2006 r., po raz pierwszy doświadczyła trudności w 2002 r. Po upadłości w 1996 r. Stocznia Gdańsk po raz pierwszy osiągnęła zysk w pierwszej połowie 2002 r., a następnie zaczęła ponosić znaczne straty. Problemy Grupy w naturalny sposób przeniosły

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji C(2008) 6771 z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie C 17/2005 Pomoc restrukturyzacyjna na rzecz Stoczni Gdynia, dotychczas nieopublikowana.

się na Stocznię Gdańsk. Czynniki, które doprowadziły do trudnej sytuacji finansowej, miały charakter zewnętrzny, a zaliczono do nich konkurencję w Azji, umocnienie się złotego w stosunku do dolara, trudności w dostępie do finansowania statków wskutek problemów Stoczni Szczecin Porta Holding SA oraz przewrócenie się suwnicy bramowej w Stoczni Gdynia podczas sztormu w 1999 r. Inne czynniki miały bardziej wewnętrzny charakter. W ramach starań o wypełnienie portfela zamówień, zwłaszcza po zwiększeniu potencjału produkcyjnego w związku z nabyciem Stoczni Gdańsk w 1998 r., w Stoczni Gdynia podjęto szereg decyzji menedżerskich, które okazały się źródłem problematyczne. Stocznia Gdynia podjęła ryzyko projektowe, technologiczne, finansowe i handlowe (nowe produkty, prototypy,

przynosząca straty budowa statków nowych dla stoczni: drobnicowców, chemikaliowców, statków ro-ło, gazowców, masowców, statków towarowych). Również tempo obniżania kosztów operacyjnych w Stoczni Gdynia było niezadowalające.

- (50) Trudności finansowe grupy doprowadziły do powstania zaległości w regulowaniu zobowiązań publicznoprawnych, cywilnoprawnych i wynagrodzeń, do niedoborów materiałowych, spowolnienia procesów produkcyjnych, wzrostu kosztów (zużycie robocizny, kary) oraz opóźnień w realizacji kontraktów.
- (51) Udostępniono następujące dane dotyczące działalności stoczni.

Tabela 1

Działalność operacyjna Stoczni Gdańsk

(w mln PLN)

	1999	2000	2001	2002	2003	2005	2006	2007	2008
Obrót	153	212	251	168	98	185,6	221	308	248
Wynik operacyjny (1999–2003); Wynik netto (2005–2008);	– 32	– 49	– 38	– 14 (*)	– 47	– 100	– 71	– 237	– 17

(*) Pierwsza połowa 2002 r. była przełomowa dla stoczni (restrukturyzowanej od 1998 r.), ponieważ wtedy po raz pierwszy osiągnęła ona zysk w rozliczeniu półrocznym. Jednak ogólny wynik w 2002 r. był nadal ujemny.

2. Decyzja o wszczęciu postępowania na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu WE

- (52) W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania Komisja zdecydowała również, że część środków wymienionych w części A załącznika II do decyzji została przyznana Stoczni Gdańsk przed dniem 1 maja 2004 r. i w rozumieniu treści pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu nie ma zastosowania po dniu przystąpienia, a w związku z tym nie będzie badana w ramach procedury określonej w art. 88 ust. 2 Traktatu WE. Środki te nie są więc przedmiotem niniejszej decyzji. Niemniej jednak należało je uwzględnić w ocenie zgodności ze wspólnym rynkiem środków pomocy przyznanych po dniu przystąpienia.
- (53) Komisja wskazała również, że niektóre środki na rzecz Stoczni Gdańsk stanowiły nową pomoc, ponieważ zostały przyznane po przystąpieniu Polski do UE w dniu 1 maja 2004 r. lub nie zostały jeszcze przyznane w momencie wydania decyzji. Komisja wymieniła te środki w części B załącznika II do wspomnianej decyzji.
- (54) Komisja w istocie argumentowała, że w odniesieniu do środków wymienionych w części B załącznika II do decyzji nie podjęto prawnie wiążącej decyzji przed przystąpieniem Polski do UE, chociaż przyznała, że podjęto wówczas pewne wstępne czynności zmierzające do przyjęcia takiej prawnie wiążącej decyzji.

- (55) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publicznoprawnych zgodnie z tzw. „procedurą na podstawie rozdziału 5a” na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, z późniejszymi zmianami⁽⁶⁾, (środki 10–16 w części B załącznika II do decyzji), Komisja stwierdziła, że prawnie wiążącą decyzją w sprawie przyznania pomocy byłaby tzw. decyzja o restrukturyzacji wydana przez Prezesa ARP – agencji rządowej odpowiedzialnej za zarządzanie realizacją procedury na podstawie rozdziału 5a. W przedmiotowej sprawie taka decyzja o restrukturyzacji nie została jednak wydana przed przystąpieniem⁽⁷⁾. Decyzja wydana przez Prezesa ARP w dniu 30 kwietnia 2004 r. zatwierdzająca plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z marca 2004 r. nie spełniała bowiem wymogów proceduralnych i zasadniczych, które pozwalałyby uznać ją za decyzję o restrukturyzacji, w związku z czym nie stanowiła prawnie wiążącej decyzji w sprawie przyznania pomocy.
- (56) Komisja przyjęła wyjaśnienia Polski, że odsetki naliczone od tych należności publicznoprawnych zostałyby automatycznie umorzone razem z głównym zobowiązaniem ze względu na ich charakter dodatkowy, bez konieczności wydawania odrębnej decyzji.

⁽⁶⁾ Podstawa prawna została szczegółowo opisana w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, część 3.2.

⁽⁷⁾ Decyzja o restrukturyzacji Stoczni Gdańsk została bowiem wydana w dniu 30 grudnia 2004 r.

- (57) Komisja nie znalazła dowodów na istnienie prawnie wiążących decyzji w odniesieniu do szeregu środków wymienionych jako środki 17–22 w części B załącznika II do decyzji. Środki te dotyczyły restrukturyzacji zobowiązań publicznoprawnych na podstawie aktów prawnych innych niż wyżej wymieniona ustawa z dnia 30 października 2002 r. Jeśli chodzi o gwarancję wymienioną jako środek 23 w części B załącznika II do decyzji, Komisja odpowiedziała w szczególności na główny argument przedstawiony przez Polskę, że środek ten został włączony do planu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z marca 2004 r., zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą stoczni, w której zasiadali również przedstawiciele Skarbu Państwa.
- (58) Komisja uznała w szczególności, że o ile akcjonariusze nie podjęli wymaganych w tym względzie działań, Rada Nadzorcza nie miała uprawnień do podjęcia decyzji mających skutki finansowe dla akcjonariuszy. Komisja uznała również, że nawet przy założeniu, że Rada Nadzorcza była uprawniona do podejmowania takich decyzji w imieniu i na rzecz akcjonariuszy, wciąż nie było jasne, czy taka decyzja oznaczałaby pozytywne zobowiązanie ze strony Skarbu Państwa do udzielenia pomocy państwa, zważywszy, że w normalnych okolicznościach nie jest możliwe pogodzenie czynności podejmowanych przez państwo w charakterze uczestnika rynku oraz czynności podejmowanych przez państwo w toku realizacji rozmaitych celów publicznych.
- (59) Komisja zauważyła także, że środki 24 i 25 w części B załącznika II do decyzji (umorzenie zadłużenia i dokapitalizowanie) zostały zgłoszone jako inne możliwości w obliczu niemożności realizacji przez Stocznnię Gdynia planowanego dokapitalizowania Stoczni Gdańsk, w związku z czym było oczywiste, że nie zostały one przyznane przed przystąpieniem i stanowiły nową planowaną pomoc.
- (60) Ponadto Komisja zauważyła, że Grupa Stoczni Gdynia czerpała korzyści z gwarancji na produkcję udzielanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE), polską agencję kredytów eksportowych. Komisja wyraziła wątpliwości co do komercyjnego charakteru tych gwarancji, ponieważ zostały one udzielone w ramach niekomercyjnej części działalności KUKE (gwarantowanej przez Skarb Państwa). Biorąc pod uwagę, że grupa miała trudności finansowe, Komisja wyraziła wątpliwości, czy naliczone opłaty stanowiły odzwierciedlenie ryzyka związanego z udzieleniem gwarancji i czy wymagane przez KUKE zabezpieczenia były wystarczające.
- (61) W związku z ustaleniem, że szereg środków pomocy na rzecz Stoczni Gdańsk stanowił nową pomoc, Komisja zgłosiła wątpliwości co do tego, czy którykolwiek z warunków zatwierdzenia tej pomocy jako pomocy restrukturyzacyjnej został spełniony.
- ### 3. Uwagi zgłoszone przez zainteresowane strony
- a) Uwagi zgłoszone przez Grupę Stoczni Gdynia
- (62) Komisja zauważa, że sama Stocznia Gdańsk nie przedstawiła uwag w odniesieniu do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Jednak uwagi zgłoszone przez jej spółkę macierzystą dotyczyły również wniosków Komisji w sprawie jej kompetencji w odniesieniu do środków wymienionych w części B załącznika II do decyzji oraz wątpliwości Komisji co do zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem.
- (63) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publicznoprawnych zgodnie z tzw. „procedurą na podstawie rozdziału 5a” Grupa Stoczni Gdynia argumentowała, że pomoc została przyznana na mocy decyzji o restrukturyzacji wydanej przez Prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu. Grupa Stoczni Gdynia utrzymywała jednak, podobnie jak Polska na wstępnym etapie postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Komisję, że decyzja dotycząca Stoczni Gdańsk została wydana przez Prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu przed przystąpieniem, w dniu 30 kwietnia 2004 r.
- (64) Grupa Stoczni Gdynia twierdziła, że to właśnie zgoda wszystkich poszczególnych wierzycieli publicznoprawnych na restrukturyzację zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a stanowiła przyznanie pomocy, jeszcze przed przystąpieniem Polski do UE ⁽⁸⁾.
- (65) Wbrew twierdzeniom Polski przedstawionym na wstępnym etapie postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Komisję, Grupa Stoczni Gdynia argumentowała, że po dniu 30 czerwca 2003 r. nie naliczono żadnych odsetek za zwłokę od należności publicznoprawnych objętych restrukturyzacją zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a.
- (66) Grupa Stoczni Gdynia zgłosiła również uwagi do innych aspektów decyzji. W szczególności stwierdziła, że gwarancje na produkcję udzielane stoczni przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) nie stanowią pomocy państwa. Grupa Stoczni Gdynia argumentowała, że system gwarancji KUKE jest systemem samofinansującym, w którym – w perspektywie długoterminowej – środki pozyskane z opłat przewyższają poniesione ryzyko oraz faktycznie wypłacone kwoty. Grupa Stoczni Gdynia opisała warunki, na których KUKE udziela tych gwarancji (stawki opłat oraz wymagane zabezpieczenia).
- ⁽⁸⁾ Szczegółowe informacje – zob. motyw 67 decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

- (67) W odniesieniu do wymogu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum, beneficjent stwierdził, że kwota pomocy została ograniczona do ścisłego minimum i że uzasadnione byłoby przyznanie większej pomocy, gdyby była ona dostępna. Grupa Stoczni Gdynia zasugerowała również, że nawet gdyby Komisja wąsko zdefiniowała koszty restrukturyzacji (jako nieobejmujące kosztów eksploatacyjnych stoczni), element finansowania tych kosztów z zasobów wolnych od pomocy państwa i wynosiłby około 30 %, co zapewniałoby zgodność z wytycznymi w sprawie pomocy na restrukturyzację z 1999 r. ⁽⁹⁾.
- (68) Grupa Stoczni Gdynia argumentowała także, że pomoc państwa dla grupy nie powoduje zakłócenia konkurencji w Europie, twierdząc, że rzeczywiste zagrożenie dla europejskich stoczni stanowi konkurencja z krajów Dalekiego Wschodu. Beneficjent przyznał, że kontenerowce buduje się także w innych stocznich europejskich, głównie w Niemczech, jednak stwierdził, że kontenerowce budowane w Niemczech różnią się pod względem parametrów projektowych i technicznych.
- b) Uwagi zgłoszone przez inne zainteresowane strony
- (69) Dania oraz organizacja Danish Maritime poparły Komisję w jej dążeniu do zagwarantowania zgodności pomocy państwa z obowiązującymi przepisami. Wskazały one na fakt, że w wyniku silnej konkurencji na światowym rynku stoczniowym część duńskich stoczni została zamknięta lub postawiona w stan upadłości, nie otrzymując żadnej pomocy państwa. Potwierdziły również, że oferta produktowa duńskich stoczni była zbliżona do oferty polskich stoczni, przez co nieuczciwa konkurencja mogła mieć negatywny wpływ na duńskie stocznie. Dania wezwała również Komisję do zażądania zmniejszenia zdolności produkcyjnych Stoczni Gdańsk, tak aby pomoc państwa nie była wykorzystywana do zwiększenia i tak nadmiernych zdolności produkcyjnych na świecie.
- (70) Spółka Ray Car Carriers, będąca największym klientem Grupy Stoczni Gdynia, a zarazem mniejszościowym akcjonariuszem macierzystej spółki Stoczni Gdańsk, podkreśliła znaczenie grupy dla swojej działalności, biorąc pod uwagę bieżące umowy zawarte ze stoczną.
- (71) Związek zawodowy „Solidarność” wskazał na pogarszającą się sytuację w stoczni, stwierdzając, że niezbędna jest pilna restrukturyzacja. Związek przedstawił opis wybranych środków restrukturyzacji już podjętych przez stocznnię i wyraził przekonanie, że dzięki dostępnej technologii i swoim pracownikom stocznia dołączy do innych rentownych stoczni europejskich. Pomoc państwa była zatem potrzebna do wdrożenia planu restrukturyzacji.
- (72) Polski Związek Pracodawców Forum Okrętowe wyjaśnił przyczyny trudnej sytuacji stoczni oraz opowiedział się za procesem jej restrukturyzacji i wykorzystaniem w tym celu pomocy państwa.
- c) Uwagi zgłoszone przez Polskę
- (73) Podobnie jak w przypadku Grupy Stoczni Gdynia, uwagi zgłoszone przez Polskę dotyczyły zarówno kompetencji Komisji, jak i zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem.
- (74) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publiczno-prawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a Polska nie przedstawiła żadnych dodatkowych argumentów. Jednakże w odpowiedzi na uwagi Grupy Stoczni Gdynia Polska sprzeciwiła się przyjętej przez nią interpretacji polskich przepisów prawnych.
- (75) W odniesieniu do środków wymienionych w części B załącznika II do decyzji Polska nie odparła wniosków Komisji wyrażonych w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (76) Jeśli chodzi o zgodność nowej pomocy ze wspólnym rynkiem, Polska stwierdziła, że plan restrukturyzacji z marca 2004 r. stanowi solidną podstawę ekonomiczną dla procesu restrukturyzacji stoczni. Polska przyznała, że proces restrukturyzacji przeprowadzono przy pomocy ograniczonych środków finansowych, lecz mimo to doprowadził on do poprawy sytuacji finansowej stoczni. Władze polskie przekazały ponadto krótki opis środków restrukturyzacyjnych zawartych w planie restrukturyzacji z marca 2004 r., aby wykazać, że zakres restrukturyzacji obejmował nie tylko kwestie finansowe. Polska broniła środków wyrównawczych zaproponowanych w planie restrukturyzacji z marca 2004 r. i wprowadzonych w ramach Grupy Stoczni Gdynia. W odniesieniu do wymogu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum Polska stwierdziła, że pomoc nie była wykorzystywana do celów innych niż restrukturyzacja oraz że intensywność pomocy, wyrażona jako udział procentowy pomocy w łącznych kosztach restrukturyzacji, w tym w kosztach operacyjnych, wyniosła 31 %. Polska argumentowała, że planowane dokapitalizowanie Stoczni Gdańsk przez Stocznnię Gdynia, renegocjacja cen przewidzianych w umowach oraz skumulowany zysk i dodatnie saldo przepływu środków pieniężnych wygenerowane w przyszłości przez stocznnię powinny zostać uznane za „wkład własny”.
- (77) Władze polskie załączyły szczegółowy opis działania systemu gwarancyjnego obsługiwanego przez KUKE oraz argumentowały, że gwarancje te zostały przyznane na warunkach rynkowych i w związku z tym nie stanowią pomocy państwa.
- ⁽⁹⁾ Beneficjent twierdzi, że zastosowanie mają Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw z 1999 r. (Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2).

4. Chronologiczny opis rozstrzygających wydarzeń, które miały miejsce po podjęciu przez Komisję decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

- (78) Poniżej opisano w skrócie postępowanie wyjaśniające przeprowadzone przez Komisję i wydarzenia, które miały miejsce w tym czasie.
- (79) W odpowiedzi na decyzję Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego polskie władze przekazały jesienią 2005 r. wyjaśnienia dwójakiego rodzaju: po pierwsze podające w wątpliwość kompetencje Komisji do podejmowania działań w odniesieniu do środków określonych w jej decyzji jako nowa pomoc; po drugie dowodzące, że nawet jeżeli wspomniane środki stanowią nową pomoc, są one zgodne – jako pomoc restrukturyzacyjna – ze wspólnym rynkiem. Reakcja Grupy Stoczni Gdynia na decyzję Komisji była podobna. Obie opisano powyżej.
- (80) Na poparcie swego stanowiska w kwestii zgodności pomocy Polska powoływała się na plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z 2004 r. przekazany Komisji w październiku 2004 r., w związku z którym Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające z powodu wątpliwości co do jego wiarygodności i rzetelności. Jednakże Komisja dokładnie zbadała plan restrukturyzacji z 2004 r., zwracając się przy tym o pomoc do konsultanta zewnętrznego. W rezultacie Komisja stwierdziła, że plan restrukturyzacji z 2004 r. nie spełnia żadnego z warunków zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej, które zostały określone w odpowiednich wytycznych. Podczas spotkania w dniu 22 lutego 2006 r. Komisja wyjaśniła polskim władzom swe główne wątpliwości. Zwróciła także uwagę na najważniejsze niedociągnięcia planu restrukturyzacji z 2004 r.: niski poziom inwestycji, niską przewidywaną produktywność, wysokie koszty produkcji, a szczególnie koszty ogólne, oraz niewystarczające wzmocnienie własnej bazy kapitałowej stoczni. Pomoc udzieloną stoczni należało uznać za pomoc operacyjną na wsparcie restrukturyzacji zadłużenia i kontynuację działalności stoczni.
- (81) W grudniu 2005 r. Komisja dowiedziała się z ogólnie dostępnych źródeł⁽¹⁰⁾, że utworzono Korporację Polskie Stocznie (zwaną dalej „KPS”) – grupę kapitałową będącą własnością państwa, której celem miało być połączenie trzech największych polskich stocznii w Gdyni, Gdańsku i Szczecinie (zwane dalej „planem konsolidacji”). Główna rola KPS polegała na zapewnianiu finansowania działalności produkcyjnej tych stocznii. Polska nie poinformowała Komisji o planie konsolidacji na żadnym etapie procedury, ani przed podjęciem, ani po podjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (82) Jednocześnie Komisja dowiedziała się z doniesień prasowych o trwających rozmowach w sprawie sprzedaży Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk inwestorom strategicznym oraz o rozdzieleniu obydwu spółek, które do tej pory prowadziły działalność w ramach jednej grupy. W piśmie z dnia 13 stycznia 2006 r. Komisja zwróciła się do rządu polskiego o dokładne wyjaśnienie, jaką strategię zamierza on przyjąć wobec Grupy Stoczni Gdynia.
- (83) Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 20 lutego 2006 r., wyjaśniając, że w przeszłości faktycznie rozważano plan konsolidacji, jednakże został on zarzucony, a w niedługim czasie zostanie przyjęta nowa strategia restrukturyzacji polskiego sektora stoczniowego.
- (84) Podczas spotkania w dniu 22 lutego 2006 r. oraz w piśmie z dnia 13 marca 2006 r. polskie władze poinformowały Komisję, że plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z 2004 r. uległ dezaktualizacji i musiał zostać zmieniony. Polskie władze zobowiązały się do przedłożenia do czerwca 2006 r. nowelizacji planu restrukturyzacji. Przedstawiły także najważniejsze założenia nowej strategii restrukturyzacji polskiego sektora stoczniowego. Po pierwsze, Stocznia Gdańsk miała zostać jak najszybciej oddzielona od Grupy Stoczni Gdynia. Po drugie, rząd miał zezwolić na wejście prywatnego kapitału do Stoczni Gdańsk, w ramach realizacji długoterminowego celu, jakim była całkowita prywatyzacja stoczni.
- (85) Komisja otrzymała pierwszy projekt planu restrukturyzacji z 2006 r. w dniu 9 czerwca 2006 r. Po złożeniu wizyty w stoczni i zasięgnięciu opinii zewnętrznego konsultanta Komisja wyraziła poważne obawy co do tego projektu podczas wizyty w zakładzie dnia 14 czerwca 2006 r., a następnie pisemnie dnia 17 lipca 2006 r., podkreślając, że plan restrukturyzacji nie wydaje się możliwy do realizacji i że mało prawdopodobne jest, aby umożliwił stoczni odzyskanie długoterminowej rentowności bez nadmiernego zakłócania konkurencji. Komisja zauważyła, że strategia restrukturyzacji nie wydawała się oparta na gruntownej analizie rentowności poszczególnych rodzajów działalności stoczni w przeszłości, ale raczej przewidywała znaczne rozszerzenie działalności związanej z budową statków; ponadto nie było realnych widoków na restrukturyzację finansową z zasobów wolnych od pomocy państwa, a plan był wyraźnie sprzeczny z wymogiem wprowadzenia środków wyrównawczych, ponieważ przewidywał rozszerzenie działalności. Zwracając uwagę na stałe uzależnienie od gwarancji na finansowanie statków udzielanych przez KUKĘ, która jest agencją rządową, Komisja ostrzegła stocznię i władze Polski, że gwarancje te stanowią pomoc państwa.
- (86) Pomimo tych ostrzeżeń plan restrukturyzacji z 2006 r., ostatecznie przekazany przez Polskę z dwumiesięcznym opóźnieniem we wrześniu 2006 r., nie różnił się znacznie od pierwszego projektu.
- ⁽¹⁰⁾ Protokół posiedzenia Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2005 r. i 5 października 2005 r. opublikowany na stronie internetowej.

- (87) W międzyczasie w sierpniu 2006 r. większościowy pakiet akcji Stoczni Gdańsk został przejęty przez ARP i jej spółkę zależną, Centralę Zaopatrzenia Hutnictwa, w drodze zamiany wierzytelności na akcje (akcje Stoczni Gdynia w Stoczni Gdańsk służyły jako zabezpieczenie pożyczki przyznanej przez ARP Stoczni Gdynia, której część miała termin zapadalności w czerwcu 2006 r.). Poprzez tę transakcję Stocznia Gdańsk została oddzielona od Grupy Stoczni Gdynia.
- (88) Podczas spotkania w dniu 7 grudnia 2006 r., a następnie w piśmie z dnia 29 stycznia 2007 r. Komisja wyjaśniła polskim władzom, że po wstępnym badaniu stwierdzono, iż plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z 2006 r. nie spełnia żadnego z warunków zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej na mocy aktualnych wytycznych.
- (89) Władze polskie ogłosiły na tym spotkaniu, że zamierzają sprywatyzować Stocznnię Gdańsk. Polska stwierdziła, że proces prywatyzacji ma się zakończyć do czerwca 2008 r. W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r. Polska zobowiązała się do prywatyzacji Stoczni Gdańsk do końca 2007 r. W oczekiwaniu na przygotowanie dokumentów prywatyzacyjnych Polska zwróciła się do Komisji o przedstawienie stanowiska w sprawie niezbędnych środków wyrównawczych w odniesieniu do Stoczni Gdańsk, aby móc przekazać właściwe informacje potencjalnym inwestorom.
- (90) W kolejnych miesiącach zarząd Stoczni Gdańsk przeprowadził rozmowy z różnymi potencjalnymi inwestorami w celu znalezienia inwestora strategicznego dla stoczni, który dokonałby zakupu akcji spółki z nowej emisji, a tym samym zapewnił środki finansowe na proces restrukturyzacji i przejął kontrolę nad przedsiębiorstwem.
- (91) Równocześnie, w następstwie porozumienia zawartego z władzami polskimi w grudniu 2006 r., Komisja prowadziła intensywne rozmowy z władzami polskimi i Stocznją Gdańsk w celu ustalenia niezbędnych środków wyrównawczych. W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r. Polska zobowiązała się do zamknięcia jednej pochylni Stoczni Gdańsk po zrealizowaniu portfela zakontraktowanych zamówień, tj. od stycznia 2010 r.
- (92) W celu zbadania, czy ta propozycja stanowiła faktyczny środek wyrównawczy, Komisja poprosiła Stocznję Gdańsk o przekazanie szeregu danych. Ponieważ przekazane informacje były niekompletne i nie wykazały, że środki wyrównawcze zaproponowane przez Polskę w odniesieniu do stoczni były wystarczające, w dniu 19 lipca 2007 r. Komisja przyjęła decyzję na podstawie art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, nakazując Polsce przekazanie niezbędnych informacji w celu rozwiązania kwestii środków wyrównawczych w Stoczni Gdańsk.
- (93) Władze polskie odpowiedziały w piśmie z dnia 20 sierpnia 2007 r., twierdząc, że zamknięcie więcej niż jednej pochylni nie było możliwe, ponieważ uniemożliwiłoby to stoczni odzyskanie długoterminowej rentowności. Badanie przedłożone w celu poparcia tego stanowiska było jednak oparte na założeniu, że po zamknięciu pochylni nie zostaną wdrożone żadne środki restrukturyzacyjne ani dostosowawcze. Ponadto ze stanowiska Polski wynikało, że przyszły właściciel stoczni mógłby rozważyć zakup nowego obiektu do wodowania statków, ponieważ pochylnie wykorzystywane dotychczas przez stocznję były wynajmowane od osób trzecich. Dlatego w piśmie z dnia 3 października 2007 r. Komisja zauważyła, że kwestia niezbędnych środków wyrównawczych pozostaje nierozwiązana, a Polska powinna w należyty sposób poinformować potencjalnych inwestorów zainteresowanych zakupem Stoczni Gdańsk, że przedsiębiorstwo otrzymało pomoc państwa po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej oraz że istnieje konieczność przygotowania wiarygodnego planu restrukturyzacji opartego na przyjęciu faktycznych środków wyrównawczych. Władze polskie zaproponowały również, aby zakres i sposób wdrażania środków wyrównawczych zostały ustalone z nowym właścicielem stoczni.
- (94) We wrześniu 2007 r. władze polskie rozpoczęły procedurę przetargową dotyczącą subskrypcji na akcje w nowo podwyższonym kapitale akcyjnym Stoczni Gdańsk, zgodnie z uchwałą podjętą przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 10 sierpnia 2007 r. ISD Polska, spółka zależna ukraińskiego producenta stali Donbas oraz mniejszościowy akcjonariusz Stoczni Gdańsk, złożyła wiążącą ofertę nabycia nowych akcji w listopadzie 2007 r. Akcje z nowej emisji zostały zarejestrowane przez właściwy sąd w styczniu 2008 r. ISD Polska nabyło ponadto większość istniejących akcji Stoczni Gdańsk od Stoczni Gdynia, Agencji Rozwoju Przemysłu oraz jej spółki zależnej, Cenzin. Od stycznia 2008 r. ISD Polska posiadało 79 % akcji Stoczni Gdańsk. W kwietniu 2008 r. spółka matka spółki ISD Polska założyła nowy podmiot: ISD Stocznia. Następnie akcje Stoczni Gdańsk zostały przeniesione z ISD Polska do ISD Stocznia, która to spółka stała się formalnym właścicielem Stoczni Gdańsk.
- (95) W dniu 24 stycznia 2008 r. odbyło się pierwsze spotkanie władz polskich, służb Komisji i nowego większościowego akcjonariusza Stoczni Gdańsk – ISD Polska. Następnie prowadzono intensywne rozmowy techniczne na temat planów nowego większościowego akcjonariusza związanych z restrukturyzacją stoczni. W dniu 11 lutego i 18 marca 2008 r. odbyły się dodatkowe spotkania polskich władz, przedstawicieli ISD Polska i służb Komisji.
- (96) Komisja wezwała Polskę do udzielenia informacji i w odpowiedzi Polska przekazała kilka dokumentów, które ogólnie przedstawiały alternatywne strategie ISD Polska w odniesieniu do prowadzonego przez Komisję postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa.

- (97) Po pierwsze, Komisja otrzymała dokument będący streszczeniem opisującym niektóre elementy strategii restrukturyzacji stoczni przez ISD Polska, zakładającej, że pomoc państwa (zdaniami ISD Polska 20 mln EUR) zostanie zwrócona. Podobno było to podstawą podjęcia przez ISD Polska decyzji o nabyciu stoczni. Następnie ISD Polska poinformowało na spotkaniu w dniu 18 marca 2008 r., że wariant ten nie jest już brany pod uwagę, ponieważ pomoc państwa, która podlegałaby zwrotowi, okazała się wyższa, niż spółka pierwotnie zakładała.
- (98) Po drugie, Komisja otrzymała projekt planu operacyjnego zakładającego restrukturyzację przeprowadzaną zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa. Scenariusz ten zakładał dywersyfikację działalności na trzy obszary: budowę statków jako główną działalność, produkcję wiatraków do elektrowni wiatrowych oraz produkcję konstrukcji stalowych. Jeśli chodzi o zdolności produkcyjne stoczni, plan przewidywał prowadzenie działalności do 2012 r. na trzech istniejących pochylniach, które od 2013 r. zostałyby zastąpione nowym dokiem pływającym. Projekt planu operacyjnego przewidywał inwestycje o wartości 183 mln EUR.
- (99) Po trzecie, Komisja otrzymała od ISD Polska krótką analizę pokazującą rzekomo, że natychmiastowe zamknięcie dwóch pochylni i ograniczenie produkcji od 2013 r. uniemożliwiłoby stoczni przywrócenie rentowności produkcji.
- (100) Żadnego z opisanych powyżej dokumentów przekazanych przez polskie władze po prywatyzacji nie można uznać za kompletny, spójny plan restrukturyzacji zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa
- (101) Pismem z dnia 22 kwietnia 2008 r. Komisja ponownie zwróciła się do Polski o przedłożenie projektu kompleksowego planu restrukturyzacji stoczni. Ponieważ przekazane informacje zostały uznane za niewystarczające, dnia 23 maja 2008 r. Komisja przyjęła decyzję⁽¹¹⁾ zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) 659/1999, nakazując Polsce dostarczenie wszystkich dokumentów, informacji i danych niezbędnych do oceny, czy i kiedy Stocznia Gdańsk odzyska rentowność, czy niezbędne środki wyrównawcze zostaną wdrożone, czy pomoc państwa będzie ograniczona do niezbędnego minimum, oraz jaki będzie wkład własny wolny od pomocy państwa zgodnie z wymogami wytycznych, a tym samym do oceny, czy pomoc restrukturyzacyjna na rzecz Stoczni Gdańsk jest zgodna ze wspólnym rynkiem. Wymagane informacje miały zostać przekazane do dnia 26 czerwca 2008 r.
- (102) Na spotkaniu w dniu 10 czerwca 2008 r. okazało się, że władze polskie prowadzą intensywne rozmowy z ISD Polska i Stocznia Gdańsk na temat potencjalnego zakupu Stoczni Gdynia i połączenia obu stoczni. Polska zaproponowała środki wyrównawcze, które zostałyby wdrożone w połączonej stoczni, oraz wskazała, że nowy inwestor zażądał dodatkowej pomocy państwa, stawiając to jako warunek udziału w prywatyzacji Stoczni Gdynia. Polska poinformowała również Komisję, że ISD Polska przygotowuje wspólny plan restrukturyzacji dla obu stoczni, który miał zostać przekazany Komisji do dnia 26 czerwca 2008 r., w odpowiedzi na wyżej wspomniany nakaz przekazania informacji.
- (103) Na prośbę władz polskich Komisja poinformowała Polskę oraz ISD Polska na spotkaniu w dniu 10 czerwca 2008 r., a następnie ponownie na spotkaniu w dniu 13 czerwca 2008 r., że pewne warunki brzegowe musiałyby zostać spełnione, jeśli spółka ISD Polska miałaby kupić Stocznia Gdynia z zamiarem prowadzenia wspólnej działalności ze Stocznia Gdańsk. Warunki brzegowe były następujące: spółka ISD Polska musiałaby przedstawić wspólny plan restrukturyzacji dla obu stoczni do dnia 26 czerwca 2008 r., spółka ISD Polska musiałaby zapewnić znaczne finansowanie kosztów restrukturyzacji oraz musiałaby przyjąć rzeczywiste środki wyrównawcze, zgodnie z mającymi zastosowanie wytycznymi. Komisja stwierdziła, że zaproponowany przez ISD Polska wkład w koszty restrukturyzacji był niewystarczający, biorąc pod uwagę wielkość pomocy państwa otrzymanej przez obie stocznie w przeszłości oraz dodatkową pomoc, o którą wystąpiło ISD Polska w związku z prywatyzacją.
- (104) W dniu 26 czerwca 2008 r. Komisja otrzymała projekt planu restrukturyzacji z czerwca 2008 r., opracowany przez spółkę ISD Polska, pt. „Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia”, z opisem wspólnej strategii restrukturyzacji Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia (dalej zwany „wspólnym planem restrukturyzacji (przygotowanym przez spółkę ISD)”).
- (105) W dniu 12 września 2008 r. Polska przekazała ostateczny „Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia”, przygotowany przez spółkę ISD Polska (zwany dalej „wspólnym planem restrukturyzacji z dnia 12 września”), który zasadniczo stanowi aktualizację wspólnego planu restrukturyzacji z dnia 26 czerwca 2008 r.
- (106) W dniu 6 listopada 2008 r. Komisja zakończyła postępowanie wyjaśniające dotyczące pomocy restrukturyzacyjnej dla Stoczni Gdynia, stwierdzając, że pomoc dla stoczni była niezgodna ze wspólnym rynkiem i nakazała jej zwrot⁽¹²⁾. W ramach tej decyzji Komisja odrzuciła wspólny plan restrukturyzacji z dnia 12 września, ponieważ nie wykazano, że plan ten doprowadziłby do przywrócenia długoterminowej rentowności dwóch stoczni prowadzących działalność w ramach

⁽¹¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 23 maja 2008 r. (C(2008) 2277).

⁽¹²⁾ Decyzja Komisji C(2008) 6771 z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie C 17/05 Pomoc restrukturyzacyjna na rzecz Stoczni Gdynia, dotychczas niepublikowana.

jednej grupy oraz że pomoc byłaby ograniczona do niezbędnego minimum, a ponadto że byłyby zagwarantowane środki ograniczające zakłócenia konkurencji w wyniku pomocy.

- (107) W listopadzie 2008 r. Komisja otrzymała projekt oddzielnego planu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk przygotowany przez przedsiębiorstwo ISD Polska. W następstwie intensywnej korespondencji pomiędzy służbami Komisji, władzami polskimi i przedsiębiorstwem ISD Polska, w dniu 8 maja 2009 r. Komisja otrzymała ostateczny plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk zatytułowany „Plan restrukturyzacji Stoczni Gdańsk. Wersja poprawiona planu z dnia 5 grudnia 2008 r.”, datowany na dzień 7 maja 2009 r. (zwany dalej „planem restrukturyzacji z 2009 r.”).

5. Plan restrukturyzacji z 2009 r.

- (108) W planie restrukturyzacji z 2009 r. przywołano niepowodzenie planu restrukturyzacji z 2006 r., który miał przywrócić rentowność stoczni, oraz wskazano przyczyny obecnych trudności finansowych stoczni. W planie podkreślono się niepowodzenie prywatyzacji stoczni w 2006 r. oraz niepowodzenie podniesienia kapitału stoczni do poziomu umożliwiającego restrukturyzację. We planie wskazano również czynniki makroekonomiczne, takie jak: umocnienie złotego względem dolara amerykańskiego, wzrost cen stali, a także czynniki zewnętrzne, do których zaliczono odpływ wykwalifikowanej kadry ze stoczni, wysoki poziom absencji, złą organizację pracy oraz niską produktywność.

a) Strategia sprzedaży

- (109) Plan zakłada, że stocznia dokona dywersyfikacji swojej działalności. W planie przyjmuje się założenie, że stocznia będzie przetwarzała około [...] powyżej 100 (*) tysięcy ton stali rocznie: [...] około 15 %] na potrzeby produkcji statków, [...] około 40 %] ton na potrzeby produkcji wież wiatrowych i [...] około 45 %] ton na potrzeby produkcji konstrukcji ze stali.
- (110) Jeżeli chodzi o samo budowanie statków, przedsiębiorstwo ISD Polska będzie starało się prowadzić działalność w sektorze częściowo wyposażonych kadłubów specjalistycznych statków typu offshore i statków wykorzystywanych przy badaniach sejsmicznych.
- (111) Analiza rynku oparta jest na porównaniu z portfelem produkcji innych stoczni europejskich oraz na doświadczeniu Stoczni Gdańsk. Plan przewiduje, że stocznia skoncentruje się na produkcji częściowo wyposażonych statków typu offshore i statków wykorzystywanych przy

badania sejsmicznych, jako podwykonawca dla innych stoczni. Plan restrukturyzacji z 2009 r. opisuje wcześniejsze doświadczenia Stoczni Gdańsk w zakresie budowy kadłubów statków typu offshore i wyjaśnia, że stocznia posiada w swojej księdze zamówień zlecenia na budowę tego typu statków.

- (112) Planowany portfel produkcji zakłada produkcję do [...] kadłubów/statków rocznie. Stocznia planuje zawarcie długoterminowych umów o współpracy ze stoczniami wyspecjalizowanymi w segmencie statków typu offshore i budowanie części kompletnych statków dla tych stoczni.
- (113) Jeśli chodzi o produkcję pozastocznową, spółka ISD Polska zamierza rozpocząć produkcję wież wiatrowych oraz konstrukcji stalowych. Plan przewiduje, że produkcja wież wiatrowych rozpocznie się w 2012 r. od poziomu [...] sztuk, po czym wzrośnie do [...] sztuk od 2015 r. (przy zakładanej długości 80 m).
- (114) Plan przewiduje produkcję różnego rodzaju konstrukcji stalowych (np. wysięgników, prefabrykatów, cargów, konstrukcji stalowych dla budownictwa), która wzrosłaby z [...] powyżej 10 000] ton w 2008 r. do [...] powyżej 50 000] ton, począwszy od 2013 r. ⁽¹³⁾.
- (115) Plan restrukturyzacji opisuje *know-how* przedsiębiorstwa ISD Polska (lub innych spółek należących do grupy Donbas) w dziedzinie konstrukcji stalowych. Przewiduje się przeniesienie niektórych dziedzin produkcji z Huty Częstochowa do Stoczni Gdańsk. Plan przedstawia streszczenie wyników badania rynku, przeprowadzonego przez niezależnego konsultanta jako przygotowanie do rozwoju segmentu konstrukcji stalowych w Stoczni Gdańsk po przejęciu części udziałów przez spółkę ISD Polska na początku 2007 r. Wspomniane badanie przewiduje wzrost w segmencie konstrukcji stalowych w Europie, a w szczególności w Polsce (na przykład w związku z rozwojem infrastruktury przy pomocy środków z funduszy strukturalnych). Plan wyjaśnia, że Stocznia Gdańsk ma potencjał do rozwoju działalności w zakresie konstrukcji stalowych ze względu na oczekiwany wzrost na rynku konstrukcji stalowych, dobre położenie przy morzu umożliwiające tani transport oraz ze względu na doświadczenie grupy ISD Polska.
- (116) Przedsiębiorstwo ISD Polska rzeczywiście rozpoczęło produkcję konstrukcji stalowych w Stoczni Gdańsk bezpośrednio po przejęciu zakładu. W 2008 r. stocznia sprzedała około [...] powyżej 10] tysięcy ton konstrukcji stalowych – były to głównie elementy wież wiatrowych.
- (117) Plan restrukturyzacji z 2009 r. zawiera różne prognozy dotyczące wielkości produkcji konstrukcji stalowych, co przedstawiono w poniższej tabeli 2.

(*) Niektóre części niniejszego tekstu zostały ukryte, by nie ujawniać informacji poufnych; części te zostały oznakowane za pomocą wielokropków w nawiasach kwadratowych.

⁽¹³⁾ Przewidywano wzrost produkcji wysięgników z [...] ton w 2008 r. do [...] ton w 2009 r., produkcji cargów z [...] ton w 2008 r. do [...] ton w 2009 r., produkcji konstrukcji stalowych dla budownictwa z [...] do [...] ton w 2011 r., a produkcji elementów statków dla innych producentów z [...] do [...] ton w 2011 r.

Tabela 2

Planowana produkcja konstrukcji stalowych w tonach (plan restrukturyzacji z 2009 r.)

Produkty	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wysięgniki	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Prefabrykaty	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Cargi	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Konstrukcje stalowe dla budownictwa	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ogółem	[... powyżej 10 000]	[...]	[...]	[...]	[...]	[... powyżej 50 000]	[... powyżej 50 000]

b) Restrukturyzacja przemysłowa i operacyjna

- (118) W planie restrukturyzacji z 2009 r. odnotowano, że stan składników majątku stoczni wykorzystywanego na cele produkcyjne znacznie się pogorszył i jest na poziomie stoczni europejskich z początku lat 90. Wartość planowanych inwestycji w produkcję stoczniową wynosi [... poniżej 100] mln EUR, a w produkcję pozastoczniową – [... około 200] mln PLN ([...] mln PLN w produkcję wież wiatrowych oraz [...] mln PLN w produkcję konstrukcji stalowych).
- (119) Inwestycje w produkcję stoczniową zostaną zrealizowane pomiędzy 2009 a 2011 r. Głównym składnikiem⁽¹⁴⁾ są inwestycje w nową infrastrukturę umożliwiającą wodowanie statków, portale umożliwiające cięcie, przetwarzanie paneli i wentylację. Inwestycje te w połączeniu ze zmianami organizacyjnymi powinny zaowocować zwiększeniem produktywności z 45 roboczogodzin/CGT do docelowej wartości 27 roboczogodzin/CGT⁽¹⁵⁾.
- (120) Główne potrzeby organizacyjne dotyczą następujących obszarów: sprzedaż (kontrakty), zakup materiałów i usług, możliwości projektowe, produkcja, zasoby ludzkie oraz technologie informatyczne.
- (121) Plan restrukturyzacji z 2009 r. przewiduje utworzenie Centrum Planistycznego, którego zadaniem byłoby efektywne planowanie produkcji na wszystkich szczeblach organizacyjnych stoczni. Utworzenie centrum ma wyeliminować niedoskonałości w procesie planowania, planowania harmonogramów, budżetowania i monitorowania procesu produkcji.
- (122) Jeśli chodzi natomiast o zawieranie kontraktów, spółka ISD Polska ma zamiar wprowadzić klauzule indeksacyjne, które zabezpieczyłyby stocznię przed wzrostem kosztów materiałów i kosztów wynagrodzeń, przenosząc ryzyko na armatora. Stocznia zamierza również obniżyć kary za

opóźnienia w konstrukcji. Stocznia powinna także wprowadzić nowy wzór kontraktu. Do planu restrukturyzacji dołączono wyciągi z niektórych zawartych kontraktów na budowę statków w celu wykazania, że stocznia jest w stanie negocjować indeksację klauzul zabezpieczających ryzyko wahań cen stali.

- (123) W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym, stocznia ma zamiar wdrożyć niezbędną infrastrukturę po zidentyfikowaniu kosztów i przychodów generujących ryzyko walutowe oraz zdefiniowaniu dopuszczalnej ekspozycji na to ryzyko. System zarządzania ryzykiem przewidziany we planie restrukturyzacji opiera się czterech zasadniczych elementach: uwzględnianiu ryzyka przy opracowywaniu strategii stoczni (określenie tolerancji na ryzyko, kontrola ryzyka), dostosowaniu struktury organizacyjnej, wykorzystaniu technologii informatycznych oraz zastosowaniu różnych metod ograniczających ryzyko (*hedging* naturalny, klauzule indeksacyjne w kontraktach, zakup produktów finansowych takich jak opcje walutowe oraz transakcje *forward*). Plan restrukturyzacji bardziej szczegółowo opisuje propozycję polityki zabezpieczeń walutowych. W planie wskazano trzy instrumenty zabezpieczające, których powinna używać stocznia (*hedging* naturalny, walutowe transakcje terminowe i transakcje na opcje walutowe); zawiera obliczenia dotyczące podatności księgi zamówień na ryzyko walutowe do 2012 r. i na tej podstawie szacuje koszty instrumentów zabezpieczających. Zgodnie z planem restrukturyzacji, spółka ISD Polska zwróciła się do szeregu banków, które w celu przygotowania oferty zabezpieczeń zażądały od spółki przedłożenia zadowalającej strategii zabezpieczającej. Według planu taka strategia powinna zostać opracowana w ciągu pierwszych sześciu miesięcy restrukturyzacji.
- (124) W obszarze produkcji celem jest rozwiązanie problemu nieefektywnej logistyki związanej z dużymi odległościami pomiędzy obszarami produkcji prefabrykatów a miejscem montażu statków. Plan zakłada zmianę układu budynków w stoczni oraz przegląd technologii produkcji statków. W celu skrócenia cyklu produkcji statków stocznia zagwarantuje zoptymalizowaną dostawę materiałów oraz sprawne funkcjonowanie procesu produkcyjnego, w ramach którego potencjalne rezerwy siły roboczej powstające ze względu na cykliczny charakter produkcji statków zostaną wykorzystane przy bardziej elastycznej produkcji konstrukcji stalowych.

⁽¹⁴⁾ Szczegółowy wykaz inwestycji znajduje się w tabelach 27 i 28, s. 138, s. 96–97 planu restrukturyzacji z 2009 r. przygotowanego przez spółkę ISD Polska.

⁽¹⁵⁾ Tabela 42, s. 247 planu restrukturyzacji z 2009 r. przygotowanego przez ISD Polska.

- (125) W obszarze zakupów oraz zarządzania materiałami głównym celem jest zmniejszenie kosztów. Środki restrukturyzacyjne obejmują np. zarządzanie jedną spójną bazą danych dotyczącą materiałów, zakupy zgodnie z planem produkcyjnym, wdrożenie umów ramowych i aukcji elektronicznych w celu uzyskania oszczędności, zarządzanie zapasami, zakup materiałów metodą wyboru spośród przynajmniej trzech ofert, współpracę w zakresie zakupów z Hutą Częstochowa itp.
- (126) W obszarze technologii informatycznych stocznia planuje zatrudnić i przeszkolić wykwalifikowanych pracowników, poszerzyć zakres stosowania technologii informatycznych, którymi dysponuje, oraz przeprowadzić ich modernizację, jak również wdrożyć jeden system informatyczny zintegrowany ze wszystkimi lub prawie wszystkimi jednostkami organizacyjnymi stoczni.
- (127) W obszarze zatrudnienia celem jest rozwiązanie problemu wysokiej rotacji i absencji. Spółka ISD Polska zamierza podjąć współpracę z lokalną firmą rekrutacyjną. W ramach działań wewnętrznych plan przewiduje rozbudowę systemów rozwoju kariery, wprowadzenie motywacyjnego systemu wynagradzania (zarządzanie nadgodzinami, oceny pracowników, kontrola absencji oraz system wynagradzania oparty na przedmiocie zadania oraz terminie i jakości realizacji zadania), a także rozwijanie tożsamości przedsiębiorstwa. Plan wspomina o konieczności zmniejszenia zatrudnienia.
- (128) W końcu 2008 r. spółka zatrudniała 2 235 osób. Oznacza to zmniejszenie zatrudnienia o 658 osób w porównaniu z 2 893 pracownikami w końcu 2006 r.
- (129) Plan zakłada zmniejszenie zatrudnienia do końca 2011 r. o [...] pracowników w obszarze produkcji bezpośredniej oraz o [...] pracowników w obszarze administracji i innych osób zatrudnionych na stałe. Z drugiej strony przedsiębiorstwo planuje stopniowo zwiększać zatrudnienie w obszarze niezwiązanym bezpośrednio z budową statków o około [...] pracowników (w 2013 r.) przy produkcji wież wiatrowych i o [...] pracowników (w 2013 r.) przy produkcji konstrukcji stalowych. W rezultacie liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie zmniejszyłaby się o [...] pracowników. Docelowa liczba osób zatrudnionych przy produkcji statków wynosi według planów [...] poniżej 1 500] osób.
- (130) Zmieniony plan zawiera również obliczenia kosztów i rezultatów restrukturyzacji zatrudnienia.
- (131) Ponadto w obszarze działalności projektowej plan przewiduje racjonalizację systemu pracy biura projektowego oraz lepsze powiązanie go z procesem produkcji. Plan zakłada zakup dodatkowych instrumentów i systemów na potrzeby biura projektowego, jeżeli jednak chodzi o produkcję statków, plan zakłada wdrożenie projektów zestandaryzowanych, co doprowadziłoby do zmniejszenia kosztów związanych z opracowaniem nowych projektów.
- (132) W planie znalazł się także skrócony ogólny opis pożądaných skutków wspomnianých środków w zakresie restrukturyzacji organizacyjnej, które wyrażono w wartościach liczbowych i podsumowano stwierdzeniem, że zwiększenie produktywności, jakie nastąpi w wyniku zastosowania tych środków, wyniesie około 12 roboczogodzin/CGT⁽¹⁶⁾.
- c) Restrukturyzacja finansowa
- (133) Jeżeli chodzi o restrukturyzację finansową, plan przewiduje nową transzę pomocy państwa w formie dokapitalizowania w wysokości 46,7 mln PLN i w formie pożyczki w wysokości 103,3 mln PLN. W sumie wysokość nowej pomocy wyniosłaby 150 mln PLN (wartość nominalna).
- d) Koszty restrukturyzacji i wkład własny
- (134) W planie restrukturyzacji z 2009 określa koszty restrukturyzacji zrealizowanej przez Stocznnię Gdańsk w przeszłości (po dniu 1 maja 2004 r.) na poziomie 405 mln PLN. Planowana kwota inwestycji wynosi [...]około 300] mln PLN. Plan przewiduje spłatę narosłych zobowiązań publicznoprawnych w wysokości 95,3 mln PLN i narosłych zobowiązań cywilnoprawnych w wysokości [...] mln PLN. Przewiduje się, że koszty restrukturyzacji zatrudnienia osiągną poziom [...] mln PLN. Ponadto zakłada się, że potrzeba będzie [...] mln PLN w celu podreperowania bilansu stoczni (pokrycie strat z przeszłości, zapewnienie odpowiedniej płynności i kapitału). W sumie koszty restrukturyzacji wyniosłby [...]ponad 1 000] mln PLN.
- (135) Plan zakłada, że kwota [...]około 500] mln PLN zostanie sfinansowana z zasobów nie pochodzących z pomocy, tj. wkładu własnego. Kwota ta obejmuje 305 mln PLN w formie dokapitalizowania ze strony przedsiębiorstwa ISD Polska (już zarejestrowanego i wypłaconego), [...] mln PLN ze sprzedaży i wynajmu zbędnych składników majątku oraz [...] mln PLN z pożyczki inwestycyjnej, która ma być uzyskana na rynku w celu sfinansowania inwestycji w działalność niezwiązaną z budową statków.
- (136) Jeżeli chodzi o dochody ze sprzedaży i wynajmu składników majątku, stocznia planuje sprzedać swoje udziały w Kuźni Gdańsk ([...] % udziałów). Stocznia rozpoczęła negocjacje z potencjalnymi nabywcami i otrzymała ofertę dotyczącą tych udziałów, która została uwzględniona w planie restrukturyzacji. Oferta ta dotyczyła kwoty [...] mln PLN. Ponadto stocznia planuje wynająć składniki majątku sąsiednim spółkom współpracującym, a szacowane dochody (w oparciu o istniejące umowy wynajmu) wynoszą [...] mln PLN za wynajem działek w latach 2009–2012 i [...] mln PLN za wynajem hali produkcyjnej w latach 2009–2012.

⁽¹⁶⁾ Rys. nr 38, s. 141 w planie restrukturyzacji przygotowanym przez spółkę ISD.

- (137) Jeżeli chodzi o pożyczkę inwestycyjną w wysokości [...] mln PLN na rozwój produkcji wież wiatrowych, działalność w zakresie produkcji wież wiatrowych będzie prowadzona przez spółkę specjalnego przeznaczenia.
- (138) Aby zaświadczyć, że produkcja wież wiatrowych przyciągnie zewnętrzny kapitał, władze polskie przedstawiły deklaracje, datowane na dzień 1 czerwca 2009 r. dwóch banków warunkowo zobowiązujących się do sfinansowania tego projektu ISD Stocznia. Po dokonaniu przeglądu biznesplanu produkcji wież wiatrowych i prognoz finansowych, banki deklarują, że uważają założenia finansowe, na których opiera się biznes plan, za odpowiadające obecnym warunkom panującym na rynku, że projekt związany z produkcją wież wiatrowych ma duży potencjał oraz że uważają ten projekt za wiarygodny i zyskowny.
- (139) Zobowiązania banków do zapewnienia finansowania dla projektu produkcji wież wiatrowych uzależnione są od spełnienia następujących warunków: a) pozytywnej decyzji Komisji dotyczącej planu restrukturyzacji Stoczni Gdańsk z 2009 r. b) uzyskania przez przedsiębiorstwo ISD Stocznia wszystkich zezwoleń administracyjnych niezbędnych do realizacji projektu produkcji wież wiat-

rowych c) zabezpieczenia w formie hipoteki na określonym obszarze w ramach Stoczni Gdańsk oraz d) pozytywnej decyzji w sprawie finansowania projektu przez komitet kredytowy banku i zarząd banku. Jeden z banków deklaruje gotowość do zapewnienia finansowania do kwoty [...] mln PLN, a drugi – do wysokości [...] mln PLN, czyli w sumie [...] mln PLN. Ponadto władze polskie przedstawiły umowę pomiędzy tymi dwoma bankami a ISD Stocznia, w której banki deklarują, że są skłonne udzielić kredytu konsorcyjnego lub dwóch kredytów równoległych, aby zapewnić finansowanie projektu. Banki potwierdziły, że finansowanie zostanie udzielone zgodnie z obowiązującymi warunkami na rynku i bez jakichkolwiek gwarancji państwa.

e) Prognozy finansowe

- (140) Prognozy finansowe zawarte w planie oparte są na poniższych założeniach, wynikających głównie z szacunków ekspertów zewnętrznych.
- (141) Założenia, na których opierały się prognozy finansowe zawarte w planie restrukturyzacji z 2009 r., zostały zaprezentowane w tabeli 3.

Tabela 3

Założenia, na których opierały się prognozy finansowe zawarte w planie restrukturyzacji z 2009 r.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inflacja	1,80 %	2,13 %	2,44 %	2,31 %	2,28 %	2,26 %	2,24 %	2,19 %	2,15 %	2,11 %
WIBOR 3M	3,42 %	3,34 %	3,69 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %	3,85 %
USD/PLN	3,00	2,70	2,50	2,35	2,32	2,32	2,32	2,32	2,32	2,32
EUR/PLN	3,90	3,75	3,50	3,30	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25	3,25
Ceny stali (EUR)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zmiana cen energii	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

- (142) Założenia dotyczące zmian cen konsumpcyjnych, jak również rocznego poziomu indeksu WIBOR 3M, opierały się na prognozie Global Insight z dnia 6 lutego 2009 r.⁽¹⁷⁾ Jeżeli chodzi o kursy walutowe, prognoza zainspirowana była sprawozdaniem firmy Goldman Sachs, w którym zakładano umocnienie się złotego w stosunku do euro w ciągu czterech najbliższych lat do poziomu 3,25 PLN/EUR.

zacji odnotowuje się, że w związku z kryzysem finansowym i likwidacją dwóch innych polskich stoczni w Szczecinie i Gdyni, oczekiwania finansowe pracowników zmniejszyły się, dlatego umiarkowany wzrost wynagrodzeń w najbliższych latach wydaje się być rozsądnym założeniem.

Działalność związana z produkcją statków

- (143) Plan przewiduje podwyżkę wynagrodzeń osób zatrudnionych przy produkcji statków. Zakładane wynagrodzenie w 2009 r. byłoby o [...] około 15 %] wyższe niż w 2007 r. W następnych latach planowane podwyżki wynagrodzeń wynosiłyby [...] % rocznie. W planie restruktury-

- (144) Prognozy finansowe zakładają, że działalność związana z produkcją statków, tj. dostarczanie 6 częściowo wyposażonych statków typu offshore rocznie będzie stanowiło 30 % dochodów stoczni. Zakładany poziom dochodów uzyskano w oparciu o ceny uzgodnione w ramach obecnie obowiązujących stocznię kontraktów, listów intencyjnych i innych danych rynkowych. W planie zakłada się, że dochody z produkcji statków w 2009 r. wyniosą [...] ponad 300] mln PLN, a w latach 2011–2015 będą wynosiły około [...] około 300] mln PLN rocznie. Stocznia zakłada osiągnięcie zysków

⁽¹⁷⁾ Załącznik 16 do planu restrukturyzacji z 2009 r.

w trakcie całego procesu restrukturyzacji ([...] mln PLN 2009 r., [...] mln PLN w 2010 r., [...] mln PLN w 2011 r. i ponad [...] mln PLN w kolejnych latach). W planie zawarto prognozy, oparte na szacunkach dotyczących łącznej bieżącej wartości netto działalności związanej z budową statków na lata 2009–2018, zgodnie z którymi w 2009 r. osiągnięte zostanie dodatnie saldo przepływu gotówki w wysokości [...] pomiędzy 400 a 500] mln PLN (przy uwzględnieniu także końcowej wartości tej inwestycji). Oczekiwana wewnętrzna stopa zwrotu wynosi [...] powyżej 20] %.

Produkcja wież wiatrowych

- (145) Plan restrukturyzacji zakłada, że produkcja rozpocznie się w 2012 r. i wyniesie [...] sztuk, a następnie zwiększy się do [...] sztuk w 2013 r., [...] sztuk w 2014 r. i osiągnie docelową wartość [...] sztuk w 2015 r.

- (146) W planie zakłada się, że dochody z produkcji wież wiatrowych w 2012 r. wyniosą [...] mln PLN, a w następnych latach będą wzrastać i od 2015 r. przekroczą [...] mln PLN. Stocznia przedstawiła dowody, świadczące o tym, że będzie w stanie uzyskać niezbędne materiały od grupy ISD po cenach denominowanych w EUR. Ponieważ materiały będą stanowiły [...] % kosztów produkcji wież wiatrowych, działalność ta nie wymaga dodatkowych działań zabezpieczających.

- (147) Szacunkowa bieżąca wartość netto działalności związanej z produkcją wież wiatrowych wynosi [...] powyżej 200] mln PLN, a wewnętrzna stopa zwrotu [...] około 20] % (w latach 2009–2018).

Konstrukcje stalowe

- (148) Plan zakłada znaczny wzrost zysków z działalności związanej z produkcją konstrukcji stalowych z [...] mln PLN w 2009 r. do [...] mln PLN w 2010 r., [...] mln PLN w 2011 r., [...] mln PLN w 2012 r. i około [...] mln PLN w kolejnych latach. Zakładane marże brutto mają się zwiększyć z [...] % w 2009 r. do ponad [...] % od 2013 r. Aby uzasadnić to założenie, w planie przypomniano o już istniejącym *know-how* i doświadczeniu przedsiębiorstwa ISD Polska w zakresie produkcji konstrukcji stalowych. Niemniej jednak plan odnotowuje także, że zakładane stopy zysku zostały oszacowane ostrożnie, i są niższe niż stopy zysku osiągnięte w rzeczywistości przez przedsiębiorstwo ISD Polska w 2008 r.⁽¹⁸⁾. Szacunkowa bieżąca wartość netto wynosi [...] około 200] mln PLN w latach 2009–2018, a wewnętrzna stopa zwrotu [...] ponad 50] % (rocznie). Tak wysoka wewnętrzna stopa zwrotu wynika z tego, że w obliczeniach nie uwzględniono inwestycji dokonanych dotychczas przez ISD Polska (w szczególności dokapita-

lizowania Stoczni Gdańsk o wartości 305 mln PLN), natomiast jest oparte na obliczeniach przepływów środków pieniężnych z produkcji konstrukcji stalowych od 2009 r. Ponadto przedsiębiorstwo stwierdza, że tak wysoka wewnętrzna stopa zwrotu wynika z synergii pomiędzy działalnością stoczni i grupy ISD, dzięki której można zagwarantować osiągnięcie znacznych dochodów ze składników majątku stoczni nawet przy ograniczonych inwestycjach.

- (149) Stocznia przedstawiła dowody świadczące o tym, że będzie w stanie uzyskać materiały od grupy ISD po cenach denominowanych w EUR. Ponieważ materiały będą stanowiły [...] % kosztów produkcji konstrukcji stalowych, działalność ta nie wymaga dodatkowych działań zabezpieczających.

Działalność skonsolidowana

- (150) Oczekiwany okres zwrotu z inwestycji wynosi [...] lat (w wartościach nominalnych) i [...] roku w wartościach zdyskontowanych. Zgodnie z prognozami finansowymi zawartymi w planie, okres zwrotu z inwestycji w wartościach zdyskontowanych (uwzględniających zmianę wartości pieniądza w czasie) zostanie osiągnięty w ciągu [...] roku od wejścia inwestora do zakładu, tj. w 2017 r. To obliczenie uwzględnia jedynie zaangażowanie finansowe inwestora ([...] mln PLN: 305 mln PLN dokapitalizowania i [...] mln PLN przeznaczone na zakup istniejących akcji stoczni).

- (151) Szacunkowa bieżąca wartość netto całego projektu wynosi około [...] powyżej 800] mln PLN w latach 2009–2018, a wewnętrzna stopa zwrotu [...] powyżej 20] %.

- (152) Przedsiębiorstwo ISD Polska podkreśla, że powyższe wyniki finansowe są bardzo atrakcyjne dla inwestora. Projekt umożliwia grupie ISD osiągnięcie efektu synergii. Wszystkie trzy dziedziny działalności Stoczni Gdańsk stworzą popyt na wyroby Huty Częstochowa. Integracja pionowa pozwoli na bardziej precyzyjne prognozowanie popytu w Hucie Częstochowa, ale także przyniesie korzyści Stoczni Gdańsk, która będzie miała zagwarantowane regularne dostawy, w tym nawet częściowo w formie przygotowanych w Hucie Częstochowa prefabrykatów na potrzeby produkcji statków.

- (153) Plan restrukturyzacji z 2009 r. zawiera analizę wrażliwości, za pomocą której zbadano wpływ pewnych zmian w obrębie głównych założeń stanowiących podstawę prognoz na wartość wskaźnika EBIDTA w ujęciu 10-letnim oraz na skumulowane 10-letnie zyski. W szczególności plan pokazuje finansowe konsekwencje następujących czynników ryzyka:

⁽¹⁸⁾ Załącznik 40 do planu restrukturyzacji z 2009 r.: Zyskowność produkcji konstrukcji stalowych w Hucie Częstochowa należącej do przedsiębiorstwa ISD.

- dalszego umocnienia złotego do poziomu 3,0 PLN za 1 EUR w latach 2009–2012,
- dodatkowego zwiększenia kosztów zatrudnienia o 200 punktów bazowych ponad poziom przewidziany w podstawowym scenariuszu,
- cen stali o 10 % wyższych niż założono w podstawowym scenariuszu,
- niższej wydajności niż założono w podstawowym scenariuszu.

Jeżeli jeden z tych czynników wystąpiłby w rzeczywistości, okres zwrotu z inwestycji zwiększyłby się z [...] roku zakładanych w scenariuszu podstawowym do [...] lat. Przedsiębiorstwo argumentuje, że powyższy rezultat świadczy o odporności planu na zmieniające się warunki rynkowe. We wszystkich scenariuszach bieżąca wartość netto projektu pozostaje atrakcyjna.

f) Unikanie nadmiernego zakłócania konkurencji

- (154) W celu ograniczenia zakłóceń konkurencji wywołanych przez pomoc, plan restrukturyzacji przewiduje realizację poniższych działań. Po pierwsze, stocznia zamknie dwie z trzech obecnie używanych pochylni, które są aktywami produkcyjnymi niezbędnymi przy produkcji statków służącymi do wodowania statków. Stocznia rozwiązała już umowę najmu w odniesieniu do pochylni B5 (od dnia 1 lipca 2009 r.) i w odniesieniu do pochylni B3 (od dnia 1 stycznia 2010 r.)
- (155) Po drugie, stocznia zobowiązała się, że będzie korzystała z nie więcej niż jednego obiektu do wodowania statków. W przypadku, gdyby stocznia kupiła lub w inny sposób uzyskała dostęp (na przykład poprzez wynajem lub dzierżawę) do innego obiektu służącego do wodowania statków, wyłączy ona pochylnię B1 z procesu produkcyjnego (tj. zgodnie z sytuacją, jaka ma miejsce w momencie podejmowania decyzji, rozwiąże umowę najmu z właścicielem pochylni B1). Jakikolwiek obiekt do wodowania statków używany przez stocznię będzie mieć zdolność produkcyjną nie większą niż około 100 tys. CGT.
- (156) Ponadto stocznia zobowiązuje się do utrzymania rocznej produkcji w granicach 100 tys. CGT przez 10 lat od przyjęcia niniejszej decyzji.

6. Pomoc państwa udzielona Stoczni Gdańsk

- (157) Według władz polskich od dnia 1 maja 2004 r. Stocznia Gdańsk otrzymywała szereg środków pomocy państwa, które zostały wymienione w tabeli 4 poniżej (zob. poniżej motywy 174).

(158) W tabeli 4 ujęto pomoc przyznaną po dniu 1 maja 2004 r., tj. po dacie przystąpienia Polski do UE. Większość tych środków została przez Polskę zgłoszona w piśmie z dnia 13 lipca 2007 r. oraz w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. Uaktualniony wykaz tych środków został załączony do planu restrukturyzacji z 2009 r. (załącznik 12). Wykaz ten zawiera niektóre środki opisane w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

(159) Polska przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia dotyczące restrukturyzacji należności zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. Władze polskie wyjaśniły, że stocznia przeniosła na Operatora⁽¹⁹⁾ składniki majątku odpowiadające 31,6 % wartości zobowiązań przeniesionych na Operatora ARP Sp. z o.o.⁽²⁰⁾ W opinii Polski element pomocy wynosi zatem 68,4 % nominalnej wartości zobowiązań przeniesionych na Operatora. W tabeli 4 poniżej przedstawiono wartość nominalną zobowiązań przeniesionych na Operatora.

(160) Gwarancja udzielona przez Skarb Państwa i wymieniona jako środek 16 w tabeli 4 poniżej została formalnie przyznana Grupie Stoczni Gdynia, jednak na produkcję statków w Stoczni Gdańsk. Władze polskie wskazały na ten fakt w swoim piśmie z dnia 13 lipca 2007 r. Ponadto informacje dotyczące pomocy państwa na rzecz Stoczni Gdańsk przekazane w planie restrukturyzacji z 2009 r. obejmują wyżej wspomnianą gwarancję Skarbu Państwa. Pożyczka objęta gwarancjami Skarbu Państwa została udzielona w oparciu o stopę procentową LIBOR 3M + 100 punktów bazowych, przy czym w momencie udzielania gwarancji władze Polski oceniły ryzyko konieczności spłaty zobowiązań za stocznię na 60 %. Udzielone gwarancje Skarbu Państwa zostały zabezpieczone wystawionym przez stocznnię wekslem własnym in blanco oraz aktem notarialnym, w którym stocznia wyraziła zgodę na egzekucję ze swojego majątku do kwoty odpowiadającej 120 % wartości gwarancji. Skarb Państwa ustalił stawkę gwarancyjną na poziomie 0,4 % gwarantowanej kwoty.

(161) Środkiem 17 w tabeli 4 jest gwarancja udzielona Stoczni Gdańsk przez Agencję Rozwoju Przemysłu na poręczenie kredytu restrukturyzacyjnego udzielonego przez NORD/LB Bank Polska SA. Gwarancja została udzielona zgodnie z umową z dnia 17 sierpnia 2005 r. W swoim piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. władze polskie utrzymywały, że środek ten został ujęty w części A załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego jako środek nr 7, tj. jeden ze środków przyznanых przed przystąpieniem i tym samym nie mający zastosowania po przystąpieniu. Jednak Komisja pragnie zauważyć, że umowa o udzieleniu gwarancji została podpisana w dniu 17 sierpnia 2005 r., tj. wyraźnie po przystąpieniu Polski do UE. Ponadto w załączniku do planu restrukturyzacji z 2009 r. wyżej wspomniana gwarancja została wymieniona jako jeden ze środków pomocy państwa.

⁽¹⁹⁾ Spółka państwowa przeprowadzająca restrukturyzację zobowiązań publicznoprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a.

⁽²⁰⁾ Szczegółowe informacje na temat procedury restrukturyzacji na podstawie rozdziału 5a – zob. pkt 3.2 decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

- (162) W tabeli 4 przedstawiono również pożyczki przyznane przez Korporację Polskie Stocznie (KPS), przeznaczone na sfinansowanie potrzeb stoczni w zakresie kapitału obrotowego. W pismach z dnia 11 lipca 2007 r. oraz 9 stycznia 2008 r. Polska utrzymuje, że pożyczki te nie stanowią pomocy państwa, ponieważ naliczone odsetki odpowiadały ocenie ryzyka związanego z projektem, na którego realizację pożyczka została zaciągnięta.
- (163) W przypadku pożyczek przyznanych w latach 2005–2006 KPS naliczyła odsetki w wysokości od 9,70 % do 11,62 %. Naliczyła również jednorazową opłatę w wysokości od 0,1 % do 0,4 %. Według władz polskich KPS wymagała zabezpieczenia w postaci zgody na poddanie się egzekucji, umowy o cesję wierzytelności, bezwarunkowego polecenia zapłaty, weksla własnego *in blanco* lub zabezpieczeń na wierzytelnościach ⁽²¹⁾.
- (164) KPS powstała w 2004 r. jako spółka zależna należąca w całości do Agencji Rozwoju Przemysłu, pełniąca funkcję funduszu kapitału podwyższonego ryzyka Agencji. Początkowo jej zadaniem było przeprowadzenie konsolidacji trzech największych stoczni w Polsce, jednak w 2006 r. wycofano się z tego projektu. Według informacji przekazanych przez Polskę w 2006 r. ⁽²²⁾, KPS miała być finansowana poprzez dokapitalizowanie z Agencji Rozwoju Przemysłu, w drodze aportu (akcje innych spółek) wnoszonego przez ARP oraz poprzez odnawialny kredyt bankowy objęty gwarancją ARP, który został przeznaczony specjalnie na pomoc finansową dla stoczni. Zgodnie ze stroną internetową polskiego rządu KPS miała również wspierać działalność stoczniową w Polsce poprzez emisję obligacji objętych gwarancją Agencji Rozwoju Przemysłu. Dokument „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010” ⁽²³⁾ faktycznie potwierdza, że KPS powinna generować środki poprzez emisję instrumentów dłużnych na kwotę ok. 100 mln USD, zabezpieczonych na majątku przeznaczonym do restrukturyzacji sektora stoczniowego, w formie funduszy przekazywanych Agencji Rozwoju Przemysłu przez Skarb Państwa.
- (165) W tabeli 4 ujęto również nieuregulowane zobowiązania publicznoprawne Stoczni Gdańsk, wymienione w piśmie władz polskich z dnia 9 stycznia 2008 r. oraz w załączniku do planu restrukturyzacji z 2009 r. W piśmie tym Polska potwierdziła, że Stocznia Gdańsk nie spłacała regularnie swych zobowiązań publicznoprawnych.
- (166) Stocznia Gdańsk korzystała również z gwarancji na zaliczki udzielonych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (zwanych dalej „gwarancjami na zaliczki” lub „gwarancjami na produkcję”). Wykaz gwarancji, z których korzystała stocznia, został przekazany przez Polskę w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. Władze polskie wskazały, że chociaż formalnie gwarancje te zostały przyznane Grupie Stoczni Gdynia, faktycznie były wykorzystywane do produkcji statków w Stoczni Gdańsk. Łącznie po dniu 1 maja 2004 r. Stocznia Gdańsk skorzystała z 20 gwarancji udzielonych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych o łącznej nominalnej wartości 346 372 107,33 PLN.
- (167) Charakterystyczną cechą branży stoczniowej jest to, że stocznie zazwyczaj nie są w stanie pozyskać wystarczającego kapitału obrotowego na budowę statków z własnych środków i są uzależnione od finansowania zewnętrznego w postaci pożyczek (tzw. pożyczek na produkcję) lub zaliczek wypłacanych przez armatorów w ramach prefinansowania produkcji. Armatorzy płacą z reguły 80 % ceny statku w postaci zaliczek płaconych w określonych decydujących momentach zaawansowania budowy, natomiast pozostałe 20 % przy odbiorze statku. Zaangażowanie armatorów w finansowanie budowy statków ma zatem decydujące znaczenie. Gwarancje Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych zostały udzielone stoczni na zabezpieczenie zaliczek płaconych przez armatorów na wypadek niewywiązania się przez stocznię z obowiązku dostawy statku.
- (168) Z różnych informacji przekazanych przez Polskę na temat funkcjonowania systemu gwarancji KUKE ⁽²⁴⁾ wynika, że gwarancji tych udzielano stoczni w następujący sposób. Najpierw podpisywano z armatorem kontrakt, co zazwyczaj było uzależnione od wykazania przez stocznię w określonym terminie, że finansowanie produkcji zostanie zabezpieczone gwarancjami KUKE. KUKE wydawała decyzję, w której zobowiązywała się do zapewnienia finansowania całego statku poprzez udzielenie gwarancji na zaliczki. W zawieranych później indywidualnych umowach KUKE uruchamiała gwarancję na każdą zaliczkę (zazwyczaj cztery). Zazwyczaj ostateczne zaangażowanie KUKE związane z ryzykiem ewentualnego niewywiązania się przez stocznię z obowiązku dostawy odpowiadało 80 % ceny zakupu, czyli łącznej wartości zaliczek wypłaconych przez armatora przed dostawą. Łączne zaangażowanie było znane z chwili podjęcia przez KUKE decyzji, która zabezpieczała finansowanie statku przez armatora. Gwarancja wygasła w dniu dostawy statku.

⁽²¹⁾ Pismo z dnia 9 stycznia 2008 r., s. 15.

⁽²²⁾ Pismo z dnia 17 lutego 2006 r., zarejestrowane 22 lutego 2006 r.

⁽²³⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006 r., s. 30.

⁽²⁴⁾ Odpowiedź Polski z dnia 2 września 2005 r. na decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

- (169) Działalność KUKĘ jest zróżnicowana⁽²⁵⁾ i składa się na nią zasadniczo działalność komercyjna oraz działalność prowadzona w imieniu Skarbu Państwa i przez niego gwarantowana. Na potrzeby tej ostatniej działalności prowadzony jest odrębny rachunek bankowy pod nazwą „Interes Narodowy”. Gwarancje udzielane Grupie Stoczni Gdynia, w tym gwarancje na korzyść Stoczni Gdańsk, stanowią część działalności objętej wtórną gwarancją Skarbu Państwa.
- (170) Informacje przekazane przez Polskę wskazują, że KUKĘ wystawiała gwarancje na zaliczki, pobierając określoną stawkę opłaty, uzależnioną od kwoty gwarancji. Stawka opłaty z tytułu gwarancji wynosi od 2 % rocznie za gwarancje na kwoty nieprzekraczające 35 mln PLN oraz 1 % rocznie za gwarancje na kwoty wyższe niż 35 mln PLN. Tytułem zabezpieczenia KUKĘ żąda przeniesienia własności statku, statku w budowie lub materiałów do jego budowy.
- (171) Z tabeli 4 wynika, że od dnia 1 maja 2004 r. Stocznia Gdańsk skorzystała z pomocy o łącznej wartości nominalnej 405 030 629,80 PLN (ok. 90 mln EUR).
- (172) Ponadto stocznia planuje otrzymać nową pomoc państwa w formie dokapitalizowania w wysokości 46,7 mln PLN i w formie pożyczki w wysokości 103,3 mln PLN. W sumie wysokość nowej pomocy wyniosłaby 150 mln PLN (wartość nominalna).
- (173) Ponadto plan restrukturyzacji z 2009 r. zakłada, że do końca okresu restrukturyzacji Stocznia Gdańsk będzie nadal korzystała z gwarancji KUKĘ o wartości ok. 180 mln PLN rocznie. Przyjmuje się, że opłaty za gwarancje byłyby w miarę możliwości zgodne z systemem gwarancji zatwierdzonym przez Komisję jako wolnym od pomocy państwa⁽²⁶⁾. Zgodnie z tym systemem stawki stosowane wobec przedsiębiorstw z kategorii najwyższego ryzyka, ale nadal kwalifikujących się do uzyskania gwarancji w ramach systemu, wynoszą [...] % dla gwarancji na okres poniżej 2 lat oraz [...] % dla gwarancji na okres powyżej 2 lat.
- (174) Podsumowując, wartość nominalna wszystkich środków pomocy restrukturyzacyjnej wynosi 555 030 629,80 PLN (405 mln PLN pomocy już przyznanej i 150 mln PLN pomocy planowanej), a łączna nominalna wartość gwarancji KUKĘ wynosi około 526 mln PLN (wartość nominalna, 346 mln PLN – wartość już przyznanych gwarancji oraz 180 mln PLN odpowiadające maksymalnemu rocznemu zaangażowaniu KUKĘ w odniesieniu do tych gwarancji).

⁽²⁵⁾ Zob. również decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07, Gwarantowane przez Skarb Państwa gwarancje ubezpieczeniowe dotyczące kontraktu eksportowego, skrócone zawiadomienie w Dz.U. C 214 z 13.9.2007. Decyzją tą Komisja uznała, że program gwarancji KUKĘ dla przedsiębiorstw nie znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej nie zawiera elementu pomocy państwa.

⁽²⁶⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07.

Tabela 4

Pomoc państwa udzielona Stoczni Gdańsk w okresie po dniu 1 maja 2004 r. wg danych przekazanych przez polskie władze i spółkę ISD Polska (w PLN)

Lp.	Organ udzielający pomocy	Instrument pomocy	Podstawa prawna:	Numer decyzji lub umowy	Data udzielenia pomocy	Data wejścia w życie	Okres, na który udzielono pomocy	Wartość nominalna pomocy
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	ZUS	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/3/2004 z 30.12.2004 r.	30.12.2004	15.3.2005	umorzenie jednorazowe	13 521 851,00 (*)
2.	Pomorski Urząd Skarbowy	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/3/2004 z 30.12.2004 r.	30.12.2004	15.3.2005	umorzenie jednorazowe	24 215 557,00 (*)
3.	I Urząd Skarbowy w Gdańsku	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/3/2004 z 30.12.2004 r.	30.12.2004	15.3.2005	umorzenie jednorazowe	1 215 460,00 (*)
4.	marszałek województwa pomorskiego	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/3/2004 z 30.12.2004 r.	30.12.2004	15.3.2005	umorzenie jednorazowe	698 462,00 (*)
5.	ZUS	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/4.2005 z 15.12.2005 r.	15.12.2005	09.1.2006	umorzenie jednorazowe	2 975 558,00 (*)
6.	Pomorski Urząd Skarbowy	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/4.2005 z 15.12.2005 r.	15.12.2005	09.1.2006	umorzenie jednorazowe	5 398 177,00 (*)
7.	marszałek województwa pomorskiego	umorzenie	ustawa z dnia 30.10.2002 r.	decyzja Prezesa ARP Nr UPP/12/4.2005 z 15.12.2005 r.	15.12.2005	09.1.2006	umorzenie jednorazowe	138 531,00 (*)
8.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 03/06.2005	06.6.2005	09.6.2005	26.08.2005	7 000 000,00
9.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 02/10.2005	27.10.2005	28.10.2005	31.1.2006	6 000 000,00
10.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 01/01.2006	11.1.2006	17.1.2006	30.6.2006	9 000 000,00
11.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 03/07.2006	27.7.2006	7.8.2006	31.10.2006	4 000 000,00

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
12.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 03/07.2006	27.7.2006	22.9.2006	28.2.2007	8 000 000,00
13.	KPS	pożyczka	działalność statutowa KPS	umowa pożyczki nr 01/11.2006	08.11.2006	16.11.2006	20.7.2007	4 000 000,00
14.	PHZ Cenzin	dokapitalizowanie	ustawa z dnia 15.9.2000 r. – polski kodeks spółek handlowych	umowa z dnia 21.12.2006 r.	21.12.2006	27.12.2006 (1. transza w wysokości 7 mln PLN) i 29.12.2006 (2. transza w wysokości 13 mln PLN)	dokapitalizowanie jednorazowe	20 000 000,00
15.	Stocznia Gdynia	dokapitalizowanie	ustawa z dnia 15.9.2000 r. – polski kodeks spółek handlowych	umowa z dnia 27.6.2005 r.	27.6.2005	lipiec 2005 r. (1. transza w wysokości 12 mln PLN) i sierpień 2005 r. (2. transza w wysokości 8 mln PLN)	dokapitalizowanie jednorazowe	20 000 000,00
16.	Skarb Państwa	gwarancja – statki nr 8184/9-10, 8184/12-13 i 8184/18	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2003 r. Nr 174 poz. 1689 ze zmianami)	uchwała Rady Ministrów nr 222/2004 z dnia 21.9.2004 r.	21.9.2004	1.10.2004	do dnia 15.1.2008 r.	161 285 903,00
17.	ARP	gwarancja kredytowa NORD/LB	działalność statutowa ARP	umowa z dnia 17.08.2005 r.	17.8.2005	17.8.2005	do dnia 30.6.2000 r.	20 000 000,00
18.	ZUS	nieegzekwowanie spłaty zobowiązań	—	—	—	1.5.2004	31.9.2009 (**)	95 354 830,80 (***)
19.	gmina Gdańsk	nieegzekwowanie spłaty zobowiązań	—	—	—	1.5.2004	31.9.2009 (**)	
20.	gmina Gdańsk	umorzenie	ustawa z dnia 29.8.1997 r. – rozporządzenie podatkowe	dotychczas nieudzielone	—	—	—	2 226 300,00
							OGÓŁEM	405 030 629,80

(*) Zobowiązania podlegające restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. W tabeli podano wartość nominalną zobowiązań przeniesionych na Operatora. Według polskich władz, na Operatora zostały także przeniesione składniki majątku o wartości co najmniej 45 % nominalnej wartości zobowiązań.

(**) Data planowanej spłaty zobowiązań, zgodnie z założeniami planu restrukturyzacji z 2009 r.

(***) Zgodnie z planem restrukturyzacji z 2009 r. całkowity poziom niewyegzekwowanych zobowiązań publicznoprawnych wynosi 63 013 631 PLN, jednak zgodnie z informacjami przedstawionymi przez polskie władze w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. skumulowane zobowiązania publicznoprawne Stoczni Gdańsk wynosiły 90 245 096,76 (wliczając narosłe w tym czasie odsetki). Ponadto przy określaniu wysokości kosztów restrukturyzacji, w planie restrukturyzacji z 2009 r. zaznaczono, że stocznia będzie musiała spłacić kwotę skumulowanych zobowiązań publicznoprawnych w wysokości 95 354 830,90 PLN. Na tej podstawie Komisja uważa, że całkowita wartość niewyegzekwowanych zobowiązań publicznoprawnych, wraz z odsetkami, wynosi 95 354 830,90 PLN.

III. OCENA

1. Kompetencje Komisji

- (175) Procedura tzw. mechanizmu przejściowego jest opisana w pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu. Stanowi ona ramy prawne dla oceny programów pomocy i środków pomocy indywidualnej wprowadzonych w życie w nowym państwie członkowskim przed dniem przystąpienia do UE i mających zastosowanie po dniu przystąpienia.
- (176) Środki wprowadzone w życie przed przystąpieniem i nie mające zastosowania po przystąpieniu nie mogą być badane przez Komisję ani w ramach procedury mechanizmu przejściowego, ani zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 88 ust. 2 Traktatu WE.
- (177) Jednak środki pomocy, które nie zostały wprowadzone w życie przed dniem przystąpienia, zostaną poddane ocenie Komisji jako pomoc zgłoszona lub pomoc niezgodna z prawem na mocy procedury określonej w art. 88 ust. 2 Traktatu WE.
- (178) Kryterium stosowane w celu określenia momentu, w którym dany środek został wprowadzony w życie, to prawnie wiążący akt prawny, na mocy którego właściwy organ krajowy zobowiązuje się do udzielenia pomocy⁽²⁷⁾. To, czy akt administracyjny jest prawnie wiążący, podlega rozstrzygnięciu w oparciu o prawo krajowe. Jednakże Komisja musi być w stanie, w szczególności w sprawach niejednoznacznych, dokonać przeglądu takich aktów administracyjnych i – sądząc na podstawie ich formy i treści – ocenić, czy mogły one dać podstawę do uzasadnionych oczekiwań beneficjentów i ich egzekwowania przed polskim sądem. Możliwość przeglądu krajowych aktów administracyjnych przez Komisję jest niezbędna do wykonywania przez nią wyłącznej kompetencji w zakresie zatwierdzania odstępstw od ogólnego zakazu pomocy państwa w odniesieniu do środków, które w Polsce weszły w życie po dniu 1 maja 2004 r.
- (179) Środek wprowadzony w życie przed dniem przystąpienia ma zastosowanie po dniu przystąpienia, jeżeli również po dniu przystąpienia może prowadzić do udzielenia dodatkowej pomocy lub zwiększenia kwoty już udzielonej pomocy, tj. jeżeli dokładne zaangażowanie ekonomiczne państwa nie jest znane w dniu wprowadzenia środka w życie i pozostaje nieznane w dniu przystąpienia.
- (180) W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, na podstawie informacji dostarczonych przez Polskę, że szereg środków zgłoszonych Komisji dnia 8 października 2004 r. w rzeczywistości stanowi nową pomoc – niezgodną z prawem lub zgłoszoną – ponieważ zostały one udzielone po dniu 1 maja 2004 r., który był dniem przystąpienia Polski do UE. Uwagi przekazane przez Polskę i osoby trzecie po wszczęciu postępowania wyjaśniającego nie były w stanie zmienić tego wniosku Komisji. W szczególności Komisja utrzymuje, że posiada kompetencje do oceny zgodności ze wspólnym rynkiem środków wymienionych w części B załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Komisja zwraca jednakże uwagę na fakt, że z niektórych środków zrezygnowano (środki 23–25 w części B załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego).
- (181) Poniżej Komisja opisuje, dlaczego nie może zaakceptować argumentów przedstawionych przez Polskę i zainteresowane strony.
- a) Restrukturyzacja należności publicznonprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a
- (182) Komisja zgadza się z uwagą Grupy Stoczni Gdynia, że zdarzeniem rozstrzygającym o dokonaniu częściowego umorzenia zobowiązań publicznonprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a było przyjęcie przez Prezesa ARP tzw. decyzji o restrukturyzacji. Jednakże Komisja nie może zgodzić się ze stanowiskiem, że decyzja ta została podjęta dnia 30 kwietnia 2004 r., czyli przed przystąpieniem Polski do UE. Komisja podała uzasadnienie swego stanowiska w tej sprawie w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, a ani Polska ani Grupa Stoczni Gdynia nie zgłosiły w tym zakresie żadnych dalszych uwag zmieniających to stanowisko. Komisja ponownie stwierdza, że decyzja z dnia 30 kwietnia 2004 r. była jedynie decyzją zatwierdzającą plan restrukturyzacji z marca 2004 r., a nie wyrażeniem zgody na restrukturyzację zobowiązań publicznonprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. Prezes ARP nie posiadał kompetencji, aby wydać kompletną decyzję o restrukturyzacji przed przystąpieniem Polski do UE, ponieważ w tym czasie nie posiadał, zgodnie z wymogami rozdziału 5a, zgody wszystkich wierzycieli publicznonprawnych zaangażowanych w restrukturyzację swoich wierzytelności lub zgody Operatora. Komisja wskazuje, że Prezes ARP uznał ten fakt w momencie, gdy w swojej decyzji z dnia 30 kwietnia 2004 r. wspominał o konieczności przyjęcia kolejnej decyzji w celu zakończenia restrukturyzacji zobowiązań publicznonprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a oraz gdy ostatecznie wydał decyzję o restrukturyzacji dnia 30 grudnia 2004 r., czyli po przystąpieniu Polski do UE.

⁽²⁷⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie T-109/01, Fleuren Compost przeciwko Komisji [2004] Rec. II-00127, motyw 74.

(183) Komisja nie może zaakceptować argumentu Grupy Stoczni Gdynia, jakoby zgoda wszystkich wierzycieli publicznoprawnych na restrukturyzację swoich należności zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a stanowiła prawnie wiążący akt wymagany przez prawo polskie. Grupa Stoczni Gdynia argumentowała, że rozdział 5a nie miał charakteru przepisu szczegółowego (*lex specialis*) w stosunku do innych przepisów umożliwiających restrukturyzację zobowiązań publicznoprawnych oraz że rolą Prezesa ARP było kierowanie procesem restrukturyzacji i jego ułatwianie, a nie zastępowanie w czynnościach odpowiednich wierzycieli publicznoprawnych w kwestii poszczególnych zobowiązań. Komisja zauważa, że taka interpretacja polskich przepisów prawnych jest niezgodna ze wszystkim stanowiskami, które do tej pory wyrażała Polska, a także z treścią i logiką samego rozdziału 5a. Wprawdzie, jak stwierdziła Grupa Stoczni Gdynia, ustawa z dnia 30 października 2002 r. „nie zabrania organom restrukturyzacyjnym wydania decyzji o umorzeniu, jeżeli zezwalają na to przepisy ogólne”. Niemniej jednak, jeżeli postąpią one w ten sposób, wierzytelności te nie podlegają już procedurze na podstawie rozdziału 5a ze wszystkimi związanymi z tym korzyściami – możliwością zaciągnięcia pożyczki w ARP, zawieszenia wszelkich trwających postępowań egzekucyjnych, wstrzymanie postępowania upadłościowego i nienaliczanie odsetek od należnych kwot.

(184) Komisja nie może zaakceptować argumentu Grupy Stoczni Gdynia, jakoby po dniu 30 czerwca 2006 r. nie były naliczane odsetki od zobowiązań podlegających restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. Taka interpretacja polskich przepisów została przez Polskę odrzucona.

b) Środek 23 wymieniony w części B załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

(185) Komisja nie może zaakceptować argumentu Polski, jakoby pomoc została *de facto* udzielona na podstawie faktu, że wszystkie właściwe organy udzielające złożyły ustne deklaracje podczas spotkania rządowej grupy roboczej ds. restrukturyzacji stoczni w Polsce (zespół ds. przemysłu stoczniowego). Takie ewentualne deklaracje miały charakter wyłącznie ustny i, aby mogły dać podstawę do stworzenia uzasadnionych oczekiwań zgodnie z prawem polskim, wyrażnie wymagały podjęcia dalszych środków wykonawczych.

c) Środki 24–25 wymienione w części B załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

(186) Na koniec Komisja zauważa, że ani Polska ani Grupa Stoczni Gdynia nie zgłosiły zastrzeżeń do wniosku Komisji, w którym stwierdziła ona, że środki 24–25 wymienione w części B załącznika II do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

stanowią nową pomoc, a tym samym wchodzą w zakres kompetencji Komisji na mocy art. 88 Traktatu WE.

2. Pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE

2.1. Istnienie pomocy państwa

(187) Artykuł 87 ust. 1 Traktatu WE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

(188) Komisja stwierdza, że wszystkie środki pomocy opisane w motywach 105–170 oraz w tabeli 4 zostały udzielone przez państwo lub przy użyciu zasobów państwa, a ponieważ zostały przyznane jednemu konkretnemu przedsiębiorstwu, mają one charakter selektywny.

(189) Stocznia Gdańsk jest dużą europejską stocznia, a także poważnym konkurentem na rynku stocznim. Zarówno Polska, jak i Grupa Stoczni Gdynia przyznały, że po dniu 1 maja 2004 r. Stocznia Gdańsk nadal budowała kontenerowce, konkurując z innymi stoczniami, zwłaszcza w Niemczech i Danii, na co zwróciła także uwagę Dania i duńskie stowarzyszenie budownictwa okrętowego w uwagach dotyczących decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Na koniec 2006 r. kontenerowce stanowiły 26 % portfela zamówień europejskich stoczni⁽²⁸⁾. Stocznia produkuje konstrukcje stalowe, bloki i sekcje, konkurując w tym zakresie z wieloma innymi przedsiębiorstwami działającymi w charakterze podwykonawców innych stoczni budujących kompletne statki. W ciągu ostatnich dwóch lat stocznia rozpoczęła produkcję statków typu off-shore, podejmując tym samym działalność w segmencie, w którym aktywne są już inne europejskie stocznie, na przykład norweskie.

(190) Konsekwentne dofinansowywanie Stoczni Gdańsk, między innymi poprzez zaniechanie egzekucji jej zobowiązań publicznoprawnych, gwarancje produkcyjne oraz kilkakrotne dokapitalizowanie i pożyczki, umożliwiło jej zawieranie umów bez pełnego uwzględnienia wszystkich rodzajów ryzyka oraz odzwierciedlenia ich w cenie usług. W innym wypadku konkurenci mogliby przejąć co najmniej część jej udziałów w rynku.

(191) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że pomoc państwa udzielona Stoczni Gdańsk miała negatywny wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

⁽²⁸⁾ Sprawozdanie roczne Komitetu Związkowego Stoczniovców Unii Europejskiej (CESA) za okres 2006–2007.

- (192) Komisja musi także stwierdzić, czy środki przyznane Stoczni Gdańsk zapewniły jej nienależne korzyści, a tym samym zakłóciły konkurencję lub zagroziły zakłóceniem konkurencji.
- (193) Komisja jest zdania, że korzystanie z pomocy państwa pozwoliło Stoczni Gdańsk na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, takich jak ustalanie cen poniżej kosztów produkcji bez ponoszenia konsekwencji, które w normalnych warunkach wiążą się z tego rodzaju praktykami, a konkretnie wyeliminowania z rynku.
- (194) Komisja zwraca także uwagę, że jednym z głównych problemów, z którymi Stocznia Gdańsk borykała się od dłuższego czasu, było zawieranie kontraktów, które ostatecznie przynosiły straty wskutek umacniania się złotego w stosunku do dolara, pozostającego walutą dominującą w branży stoczniowej, jak również wzrostu światowych cen blach stalowych. Wymienione wyżej czynniki zewnętrzne zostały wskazane jako najważniejsze zagrożenie dla kontynuacji działalności stoczni już w planie restrukturyzacji na lata 2003–2008, a następnie w jego znowelizowanej wersji z marca 2004 r., w nowym planie restrukturyzacji z 2006 r., a także w planie restrukturyzacji z 2009 r.
- (195) Mimo że zarząd stoczni miał świadomość tych zagrożeń, stocznia nadal zawierała kontrakty, nie podejmując żadnych środków zmierzających do zmniejszenia ryzyka. Taki sposób prowadzenia działalności stosowano także w okresie bezprecedensowego rozwoju rynku stoczniowego w latach 2004–2008, kiedy ceny produktów stoczniowych wzrosły do niespotykanego wcześniej poziomu. W rezultacie zarządowi stoczni udało się utrzymać działalność i zatrudnienie, ale odbyło się to kosztem poważnych strat na normalnej produkcji statków.
- (196) Na tej podstawie Komisja stwierdza, że wszystkie środki przyznane Stoczni Gdańsk, opisane w motywach 105–107, miały charakter zakłócający konkurencję na rynku stoczniowym lub groziły jej zakłóceniem.
- (197) Komisja zaznacza, że władze polskie nie wyraziły sprzeciwu co do zakwalifikowania środków ujętych w niniejszej decyzji jako pomocy państwa, z dwoma wyjątkami. Po pierwsze stwierdziły, że pożyczki udzielone Stoczni Gdańsk przez KPS nie stanowią pomocy. Po drugie zakwestionowały takie zakwalifikowanie gwarancji KUKI, które podobno spełniały warunki testu prywatnego inwestora. Ponadto władze polskie nie zgłosiły konsekwentnego zaniechania egzekucji zobowiązań publicznoprawnych jako odrębnego środka pomocy.
- (198) Poniżej Komisja wyjaśnia, dlaczego uznaje trzy wymienione wyżej środki za korzyść zakłócającą konkurencję.
- a) Konsekwentne zaniechanie egzekucji zobowiązań publicznoprawnych
- (199) Z utrwalonego orzecznictwa wynika⁽²⁹⁾, że konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznoprawnych może samo w sobie stanowić pomoc państwa. Z informacji przekazanych przez władze polskie⁽³⁰⁾ wyraźnie wynika, że Stocznia Gdańsk ma znaczne zaległości z tytułu zobowiązań publicznoprawnych, narosłe od 2004 r. Przedstawiono je w tabeli 4 jako środek 18 i 19. Zgodnie z wyjaśnieniami władz polskich⁽³¹⁾ po dniu 1 maja 2004 r. ze względu na niestabilną sytuację finansową stoczni nie była w stanie regulować w terminie swych zobowiązań publicznoprawnych, a niespłacone zobowiązania były konsekwentnie umarzane bez jakiegokolwiek formalnej decyzji odnośnych wierzycieli publicznych.
- (200) W planie restrukturyzacji z 2009 r. założono, że narosłe zobowiązania publicznoprawne zostaną uregulowane we wrześniu 2009 r., gdy stocznia otrzyma kolejną pomoc ze strony państwa. Wynika stąd, że w praktyce zobowiązania publicznoprawne narosłe od 2004 r. były odrazczane na czas nieograniczony lub nieokreślony, regulowano je tylko sporadycznie, zależnie od wysokości przepływów pieniężnych stoczni, a ich całkowite uregulowanie jest obecnie możliwe tylko dzięki dodatkowej pomocy państwa. Komisja jest zdania, że żaden wierzyciel kierujący się zasadami gospodarki rynkowej nie zgodziłby się na bezterminowe odroczenie zapłaty jego należności. Ponadto pomimo prywatyzacji stoczni oraz jej dokapitalizowania przez ISD Polska kwotą 305 mln PLN władze polskie nie podjęły działań zmierzających do wyegzekwowania niespłaconych należności. W informacjach przedstawionych przez władze polskie nie ma wzmianki o jakichkolwiek działaniach wierzycieli publicznych służących odzyskaniu zobowiązań publicznoprawnych Stoczni Gdańsk, ani w drodze windykacji, ani na podstawie przepisów dotyczących upadłości. W związku z powyższym Komisja stwierdza, że konsekwentne zaniechanie egzekucji zobowiązań publicznoprawnych stanowi dla beneficjenta korzyść, której nie uzyskałby on ze strony żadnego wierzyciela kierującego się zasadami gospodarki rynkowej, a zatem stanowi pomoc państwa zbliżoną do (nieoprocentowanej) pożyczki.
- ⁽²⁹⁾ Opinia rzecznika generalnego Francisca Jacobsa w sprawie C-256/97 DM Transport [1999] Rec. I-3915, i w sprawie C-480/480, Hiszpania przeciwko Komisji („Mafesfa”) [2000] Rec. I-8717.
- ⁽³⁰⁾ W szczególności załącznik 3 do pisma z dnia 9 stycznia 2008 r.
- ⁽³¹⁾ Pismo z dnia 9 stycznia 2009 r.

(201) Zgodnie z planem restrukturyzacji z 2009 r. całkowita kwota niewyegzekwowanych zobowiązań publicznoprawnych wynosi 63 013 631 PLN. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez władze polskie w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. skumulowane zobowiązania publicznoprawne Stoczni Gdańsk wynosiły jednak w tym czasie 90 245 096,76 PLN (wliczając narosłe odsetki). Ponadto w planie restrukturyzacji z 2009 r. przy określeniu wysokości kosztów restrukturyzacji zaznaczono, że stocznia będzie musiała spłacić skumulowane zobowiązania publicznoprawne w wysokości 95 354 830,90 PLN. Na tej podstawie Komisja uważa, że całkowita wartość niewyegzekwowanych zobowiązań publicznoprawnych, wraz z odsetkami, wynosi 95 354 830,90 PLN i kwota ta została ujęta w tabeli 4 powyżej.

b) Pożyczki udzielone przez KPS

(202) Komisja nie może zgodzić się z argumentami Polski, która twierdzi, że pomoc w postaci pożyczek na finansowanie kapitału obrotowego udzielonych przez KPS nie stanowiła pomocy państwa. Komisja zauważa, że oprocentowanie pobrane przez KPS było o ok. 400 punktów bazowych wyższe od stopy referencyjnej. Komisja zwraca także uwagę, że Stocznia Gdańsk od kilku lat znajduje się w bardzo niestabilnej sytuacji finansowej, gdyż odnotowuje się znaczne straty, a jej zadłużenie narasta. Nie udało jej się także pozyskać finansowania na potrzeby produkcji z innego zewnętrznego źródła. Jej kapitał obrotowy był finansowany z zaliczek w całości gwarantowanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, z pożyczek objętych w całości gwarancjami Skarbu Państwa oraz z pożyczek udzielanych przez KPS. Dlatego nie wydaje się, aby oprocentowanie pobierane przez KPS właściwie odzwierciedlało ponoszone przez nią ryzyko. Mimo że KPS wymagała zabezpieczenia, jego wartość budzi pewne wątpliwości. Wydaje się prawdopodobne, że KPS nie udało się uzyskać zabezpieczenia z pierwszeństwem zaspokojenia na majątku stoczni. Polska w każdym razie nie dostarczyła szczegółowych informacji, które pozwoliłyby Komisji ocenić rzeczywistą wartość wymaganego zabezpieczenia.

(203) Ponadto Komisja zauważa, że KPS została powołana jako fundusz rządowy, realizujący pewne cele polityki publicznej, którego finansowanie było w całości zapewnione lub gwarantowane przez państwo za pośrednictwem Agencji Rozwoju Przemysłu. Zgodnie z dokumentem: „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010” KPS została „powołana w celu organizacji finansowania produkcji stoczniowej do czasu przejęcia kontroli nad poszczególnymi spółkami przez inwestorów prywatnych”. Strategia służąca realizacji celów nie tylko gospodarczych, ale także społecznych i makroekonomicznych⁽³²⁾, nadaje KPS szereg uprawnień, podobnie jak Agencji Rozwoju Przemysłu, Skarbowi Państwa i innym właściwym organom publicznym. Finansowe powiązania między KPS a Agencją Rozwoju Przemysłu i Skarbem Państwa są oczywiste, przy czym KPS odgrywa tutaj raczej rolę narzędzia służącego do

przekazywania środków przeznaczonych w budżecie państwa dla stoczni w Polsce, w tym dla Stoczni Gdańsk.

(204) Komisja zwraca także uwagę, że w piśmie zgłaszającym plan restrukturyzacji z 2009 r. władze polskie uznały pożyczki udzielone przez KPS za pomoc państwa.

(205) Wobec powyższego Komisja stwierdza, że KPS, udzielając Stoczni Gdańsk pożyczek na pokrycie kapitału obrotowego, nie działała jak prywatny inwestor. Pożyczki te, wymienione w tabeli 4, stanowią zatem pomoc państwa.

c) Gwarancje Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych

(206) Na początek Komisja zwraca uwagę, że gwarancje produkcyjne udzielane przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych formalnie zostały przyznane Grupie Stoczni Gdynia. Część tych gwarancji została jednak wykorzystana wyłącznie na finansowanie budowy statków w Stoczni Gdańsk – wówczas spółce zależnej Grupy Stoczni Gdynia. Dzięki tym gwarancjom Stocznia Gdańsk udało się zdobyć nowe kontrakty i kontynuować działalność stoczniową.

(207) W uwagach zgłoszonych po przyjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Polska stwierdziła, że gwarancje udzielone Grupie Stoczni Gdynia przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych nie stanowią pomocy państwa. Komisja nie zgadza się z tym stwierdzeniem.

(208) Po pierwsze, Komisja pragnie podkreślić, że udzielone przez KUKĘ gwarancje na zaliczki są gwarantowane przez Skarb Państwa oraz że dotyczące ich transakcje są rejestrowane na odrębnym rachunku bankowym pod nazwą „Interes Narodowy”. Jeżeli środki na tym rachunku są niewystarczające, KUKĘ może zaciągnąć pożyczkę od Skarbu Państwa lub skorzystać z zapewnionych przezeń gwarancji kredytowych. Podmiot działający w warunkach gospodarki rynkowej nie może skorzystać z tego rodzaju zabezpieczenia.

(209) Po drugie, Komisja przywołuje swoją decyzję z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07⁽³³⁾, którą to decyzją zatwierdziła system, w ramach którego KUKĘ realizuje swój program gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych, uznając, że nie zawiera on elementu pomocy państwa. System ten obejmuje między innymi także gwarancje produkcyjne, które w ostatnich latach otrzymywała Stocznia Gdańsk. Komisja zwraca uwagę, że z systemu tego wyraźnie wyłączone są⁽³⁴⁾ przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej w rozumieniu Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽³⁵⁾. Główną cechą tego systemu jest to, że stawki

⁽³²⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006 r., s. 7.

⁽³³⁾ Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07.

⁽³⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 111/2006 Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych z dnia 20 grudnia 2006 r.

⁽³⁵⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

opłaty z tytułu gwarancji są określane na podstawie oceny ryzyka. Na przykład stawka gwarancyjna dla przedsiębiorstwa należącego do kategorii o najwyższym poziomie ryzyka wynosi [...] % rocznie w przypadku gwarancji na okres poniżej dwóch lat oraz [...] % rocznie dla gwarancji udzielanych na okres dłuższy niż dwa lata. Stawka podstawowa wynosi 2,8 % w skali roku. Dla porównania, gwarancje dla Stoczni Gdańsk zostały udzielone przez KUKE przy zastosowaniu stawki 2 % rocznie w przypadku gwarancji nieprzekraczającej 35 mln PLN oraz stawki 1 % rocznie w przypadku gwarancji przekraczającej tę kwotę.

(210) Jasne jest zatem, że Stocznia Gdańsk – jako przedsiębiorstwo w trudnej sytuacji – nie kwalifikuje się do uzyskania gwarancji w ramach opisanego wyżej systemu zatwierdzonego przez Komisję i uznanego przez nią za niezawierający elementu pomocy. W związku z tym nie można uznać, że gwarancje udzielone Stoczni Gdańsk nie zawierają elementu pomocy.

(211) Ponadto oczywiste jest, że stawka pobieranej od stoczni opłaty z tytułu gwarancji jest dużo niższa od stawki podstawowej stosowanej w gwarancjach dla dobrze prosperujących przedsiębiorstw i kilkakrotnie niższa od opłaty pobieranej od przedsiębiorstw o wysokim ryzyku, kwalifikujących się do korzystania z opisanego wyżej programu. Komisja stwierdza zatem, że opłata gwarancyjna zastosowana wobec Stoczni Gdańsk nie odpowiada stopie rynkowej, a zatem omawiane gwarancje stanowią pomoc państwa.

(212) Po trzecie, zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji ⁽³⁶⁾, w wypadku pojedynczej gwarancji państwowej, niestanowiącej pomocy państwa, kredytobiorca nie może być w trudnej sytuacji finansowej. W omawianym przypadku warunek ten ewidentnie nie został spełniony. Zgodnie ze wspomnianym wyżej obwieszczeniem, jeżeli kredytobiorca ma trudności finansowe, wartość elementu pomocy w ramach takiej gwarancji może być równa kwocie objętej gwarancją.

(213) Komisja zwraca również uwagę, że Stocznia Gdańsk polegała wyłącznie na gwarancjach udzielanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych oraz Skarb Państwa, nie udało jej się natomiast pozyskać gwarancji na rynku.

(214) Wobec powyższego Komisja stwierdza, że Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, udzielając Stoczni Gdańsk gwarancji, nie działała jak prywatny inwestor.

(215) Komisja zauważa, że tego typu gwarancje produkcyjne są cechą charakterystyczną i typową dla przemysłu stoczniowego. Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych udzielająca gwarancji wymaga jako zabezpieczenia przeniesienia własności statku, statku w budowie oraz materiałów do budowy.

(216) W opinii Komisji szacowany element pomocowy zawarty w tych gwarancjach produkcyjnych udzielonych Stoczni Gdańsk w okresie po 1 maja 2004 r. wynosi 18,9 mln PLN. Kwota ta została obliczona poprzez porównanie między opłatami zapłaconymi przez stocznnię a opłatami, jakie byłyby normalnie wymagane na rynku. Uznano, że wolny od pomocy państwa program gwarancji Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych może służyć za wskaźnik opłat pobieranych na rynku. Taki referencyjny poziom opłat został podwyższony o 400 punktów bazowych celem odzwierciedlenia dodatkowego ryzyka związanego z udzielaniem wsparcia przedsiębiorstwu w trudnej sytuacji ekonomicznej, jakim była Stocznia Gdańsk.

(217) Komisja zwraca uwagę, że zgodnie z planem restrukturyzacji z 2009 r. Stocznia Gdańsk zamierza nadal korzystać z gwarancji produkcyjnych zapewnianych przez KUKE. Będzie uzyskiwała te gwarancje na warunkach odpowiadających warunkom stosowanym wobec przedsiębiorstw o najwyższym profilu ryzyka w ramach zatwierdzonego przez Komisję systemu gwarancji wolnego od pomocy państwa ⁽³⁷⁾. Wiąże się on między innymi z opłatą w wysokości [...] % rocznie w przypadku gwarancji na okres poniżej dwóch lat oraz [...] % rocznie w przypadku gwarancji dłuższych niż dwuletnie. Komisja zwraca uwagę, że przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej, takie jak Stocznia Gdańsk, nie kwalifikują się do przyznania środków w ramach opisanego wyżej systemu. Wynika stąd, że w trakcie restrukturyzacji Stoczni Gdańsk gwarancje KUKE będą nadal stanowiły pomoc państwa.

(218) Komisja ocenia, że szacowany element pomocowy planowanych gwarancji produkcyjnych KUKE jest równy różnicy pomiędzy opłatami, jakie byłyby naliczone na rynku, podwyższonymi o 400 punktów bazowych (w celu odzwierciedlenia dodatkowego ryzyka związanego z udzielaniem gwarancji przedsiębiorstwu w trudnościach) a opłatami, jakie stocznia będzie musiała faktycznie ponieść. Szacowany element pomocowy obliczony według powyższej metody wynosi 28,8 mln PLN.

⁽³⁶⁾ Dz.U. C 71 z 11.3.2001, s. 14.

⁽³⁷⁾ Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07.

Podsumowanie

- (219) Podsumowując, Komisja jest zdania, że wszelkie wymienione w tabeli 4 środki przyznane Stoczni Gdańsk, środki planowane wymienione w motywie 168 oraz gwarancje produkcyjne zapewnione przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych – zarówno udzielone, jak i planowane na okres restrukturyzacji – stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

2.2. Możliwość zgłaszania uwag przez Polskę i osoby trzecie

- (220) Decyzją z dnia 1 czerwca 2005 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące szeregu środków obejmujących m.in. restrukturyzację zadłużenia (umorzenia, odroczenia, zmiany w harmonogramie spłaty) z wykorzystaniem różnych podstaw prawnych i w odniesieniu do różnych wierzycieli publicznoprawnych, dokapitalizowanie oraz gwarancje Skarbu Państwa.

- (221) Komisja wyraźnie stwierdziła, że nie może zgodzić się z argumentami Polski, której zdaniem zaliczki od armatorów powinny być uważane za wkład własny. W związku z tym Komisja podała w wątpliwość twierdzenie, że gwarancje udzielone przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych na zaliczki od armatorów nie stanowią pomocy państwa, oraz ogłosiła, że zbada charakter tych zaliczek.

- (222) Zarówno Polska, jak i spółka macierzysta Stoczni Gdańsk przedstawiły w tej sprawie swoje uwagi; o ile jednak zakwestionowały one kompetencje Komisji do oceny zgodności niektórych analizowanych środków pomocy ze wspólnym rynkiem, o tyle nie zgłosiły zastrzeżeń do wniosku Komisji, która uznała, że skoro środki zostały udzielone po przystąpieniu Polski do UE, stanowią one nową pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Jedynym wyjątkiem był charakter gwarancji KUK, co do których utrzymywano, że nie zawierają one elementu pomocy państwa. Następnie Polska twierdziła również, że pożyczki udzielane przez KPS nie stanowią pomocy państwa. Komisja stwierdziła także istnienie dodatkowej, niezgłoszonej pomocy w postaci konsekwentnego zaniechania egzekucji zobowiązań publicznoprawnych. Komisja omówiła istnienie pomocy państwa w przypadku trzech wymienionych wyżej środków.

- (223) W trakcie postępowania wyjaśniającego do opracowanej przez polski rząd strategii dotyczącej Stoczni Gdańsk kilkakrotnie wprowadzano istotne zmiany. Strategia zmierzająca do konsolidacji sektora stoczniowego została zastąpiona strategią polegającą na rozdzieleniu Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk oraz decyzją o prywatyzacji Stoczni Gdańsk.

- (224) Zgodnie z powyższym Komisja pozostawała w stałym kontakcie z władzami polskimi jako właścicielem Stoczni

Gdańsk, z samą stoczną, a także z jej nowym właścicielem, przedsiębiorstwem ISD Polska. Komisja systematycznie informowała zainteresowane strony, że wszystkie środki pomocy zapewnione stoczni przy użyciu zasobów publicznych prawdopodobnie stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, zważywszy na niestabilną sytuację finansową stoczni oraz brak jakiegokolwiek finansowania z zewnętrznych źródeł, niezawierających elementu pomocy państwa. Komisja ostrzegała również, że pomoc państwa, o której mowa, została udzielona z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE i jest niezgodna ze wspólnym rynkiem. Komisja kilkakrotnie podkreślała również, że gwarancje udzielone Grupie Stoczni Gdynia przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych i wykorzystane na produkcję statków w Stoczni Gdańsk stanowią pomoc państwa.

- (225) W toku postępowania wyjaśniającego Komisja zgromadziła ponadto szczegółowe informacje dotyczące działalności KPS oraz charakteru udzielonych przez nią pożyczek na finansowanie kapitału obrotowego stoczni. Komisja zasygnalizowała Polsce, że pożyczki te stanowią najprawdopodobniej pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

- (226) W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Komisja zauważyła również, że Stocznia Gdańsk nadal zaciąga zobowiązania publicznoprawne. Komisja zgromadziła informacje na ten temat i poinformowała Polskę (jako wierzyciela stoczni, a do pewnego czasu również jej właściciela), że zaniechanie egzekwowania zobowiązań publicznoprawnych lub ich restrukturyzacja może stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

3. Zgodność pomocy z jednolitym rynkiem – odstąpienie na mocy art. 87 ust. 3 Traktatu WE

- (227) Głównym celem środków pomocy jest wspieranie przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji ekonomicznej i podtrzymanie jego działalności. W takich przypadkach wyłączenie przewidziane w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE, które umożliwia zatwierdzenie pomocy państwa przeznaczonej na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem publicznym, może być stosowane, jeżeli spełnione są odpowiednie warunki. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji jest obecnie regulowana Wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽³⁸⁾ (dalej zwanymi „wytycznymi”), którymi zastąpiono poprzedni tekst przyjęty w 1999 r.⁽³⁹⁾ (dalej zwany „wytycznymi z 1999 r.”).

⁽³⁸⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽³⁹⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

- (228) Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w wytycznych zgłoszenia zarejestrowane przed dniem 10 października 2004 r. są analizowane w świetle kryteriów obowiązujących w czasie zgłoszenia (pkt 103). W omawianej sprawie Komisja została powiadomiona o niektórych środkach w dniu 8 października 2004 r., kiedy obowiązywały jeszcze wytyczne z 1999 r. Zgodnie z treścią wytycznych mają one zastosowanie do oceny pomocy na ratowanie i restrukturyzację przyznanej bez zatwierdzenia przez Komisję (pomoc niezgodna z prawem), jeżeli cała pomoc lub jej część została przyznana po dniu 1 października 2004 r. (pkt 104 akapit pierwszy). Zważywszy, że prawie wszystkie środki opisane w motywach 105 do 170 zostały udzielone niezgodnie z prawem po tej dacie, Komisja stwierdza, że zastosowanie mają wytyczne z 2004 r.
- (229) Wytyczne dotyczą przedsiębiorstw we wszystkich sektorach, oprócz wyjątków wymienionych w pkt 18 wytycznych. W zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego⁽⁴⁰⁾, stanowiących podstawę prawną oceny pomocy państwa dla tego sektora, jako odpowiednią podstawę prawną oceny pomocy na ratowanie i restrukturyzację wskazano pkt 12 wytycznych.
- (230) Zgodnie z definicją określoną w pkt 17 wytycznych pomoc na restrukturyzację wymaga sporządzenia wykonalnego, spójnego i dalekosiężnego planu, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa w rozsądnej perspektywie czasowej. Restrukturyzacja obejmuje zazwyczaj następujące elementy: restrukturyzację wszystkich obszarów działalności przedsiębiorstwa, reorganizację i racjonalizację jego działalności podstawowej, w tym wycofanie się z obszarów przynoszących straty oraz restrukturyzację finansową. Operacje restrukturyzacyjne, które są wsparte pomocą państwa, nie mogą być jednak ograniczone do pomocy finansowej służącej jedynie wyrównaniu wcześniejszych strat bez usunięcia przyczyn tych strat, tzn. bez podjęcia faktycznej restrukturyzacji. Ponadto restrukturyzacja powinna być przynajmniej częściowo finansowana ze środków własnych przedsiębiorstwa lub ze środków zewnętrznych niezawierających elementu pomocy państwa, zaś sama pomoc państwa powinna być ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia rentowności. Co więcej, w celu zrównoważenia zakłócającego efektu pomocy należy przyjąć środki wyrównawcze.
- (231) Ze względu na silnie zakłócający charakter pomocy restrukturyzacyjnej Komisja uważa, że pomoc dla przedsiębiorstw w trudnej sytuacji ekonomicznej może przyczynić się do rozwoju działalności gospodarczej bez wywierania wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem Wspólnoty, wyłącznie jeżeli spełnione są wszystkie warunki określone w wytycznych.
- a) Kwalifikowalność przedsiębiorstw
- (232) Aby przedsiębiorstwo mogło skorzystać z pomocy na restrukturyzację, musi kwalifikować się do pomocy jako przedsiębiorstwo w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu wytycznych. Zgodnie z tabelą 1 powyżej sytuacja finansowa Stoczni Gdańsk, przynajmniej od 2002 r., charakteryzowała się stałym brakiem płynności i rosnącymi stratami. Stocznia Gdańsk jest zatem przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu pkt 11 wytycznych.
- (233) Zgodnie z pkt 73 wytycznych, jeśli dane przedsiębiorstwo otrzymało już w przeszłości pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, w tym jakąkolwiek pomoc niezgłoszoną, oraz jeżeli upłynęło mniej niż 10 lat od momentu przyznania pomocy w celu ratowania, końca okresu restrukturyzacji lub wstrzymania wdrażania planu restrukturyzacji (uwzględniając wydarzenie, które nastąpiło jako ostatnie), Komisja nie przyzna dalszej pomocy w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji (tzw. zasada „pierwszego i ostatniego razu”).
- (234) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że Stocznia Gdańsk w 1998 r. poddana została restrukturyzacji, która według władz polskich była wolna od elementu pomocy państwa. Komisja zaakceptowała stanowisko władz polskich w tym względzie. Postępowanie wyjaśniające nie wykazało, aby w ramach tamtej restrukturyzacji przyznano pomoc państwa.
- (235) Ponadto pomoc państwa udzielona Stoczni Gdańsk od 2002 r. służyła wsparciu jednego procesu restrukturyzacji.
- (236) W związku z tym Komisja stwierdza, że poszanowana została zasada „pierwszego i ostatniego razu”.
- b) Przywrócenie długoterminowej rentowności
- (237) Zgodnie z pkt 34 wytycznych, przyznanie pomocy musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi umożliwić przedsiębiorstwu odzyskanie rentowności w rozsądnej perspektywie czasowej. Odzyskanie rentowności oznacza, że przedsiębiorstwo po zakończeniu procesu restrukturyzacji jest w stanie pokrywać wszystkie swoje koszty oraz osiągać zwrot z kapitału wystarczający, aby mogło ono samodzielnie konkurować z innymi przedsiębiorstwami. Restrukturyzacja musi zostać przeprowadzona jak najszybciej.

⁽⁴⁰⁾ Dz.U. C 317 z 30.12.2003, s. 11.

- (238) Komisja zauważa, że w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego dokonała przeglądu dwóch planów restrukturyzacji (z marca 2004 r. i z 2006 r.), które zostały przygotowane przez zarząd stoczni i uzyskały akceptację jej właściciela większościowego, tzn. państwa. Komisja stwierdziła, że wysuwane przez nią poważne wątpliwości co do zdolności obydwu planów do przywrócenia rentowności stoczni nie zostały rozwiane. Następnie Komisja oceniła wspólny plan restrukturyzacji przygotowany przez ISD Polska w 2008 r. dla połączonych Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia. W swojej decyzji z dnia 6 listopada 2008 r. dotyczącej postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa na rzecz Stoczni Gdynia ⁽⁴¹⁾ Komisja stwierdziła, że nie wykazano, iż wspólny plan restrukturyzacji zapewniłby przywrócenie długoterminowej rentowności obu stoczniom.
- (239) Ostatecznie władze polskie przedstawiły w 2009 r. plan restrukturyzacji przygotowany przez nowego właściciela Stoczni Gdańsk, ISD Polska, który zastępuje wszystkie inne plany restrukturyzacji przekazane wcześniej Komisji. Dlatego poniżej Komisja dokonuje oceny wyłącznie planu restrukturyzacji z 2009 r.
- (240) Trudności stoczni narastały przez lata z powodu zaniedbywanych inwestycji, złego zarządzania oraz braku własnych strategii ograniczających ryzyko. Te wewnętrzne niedociągnięcia, w połączeniu z cykliczną koniunkturą na rynku budownictwa okrętowego, rosnącymi cenami stali i aprecjacją złotego doprowadziły do znacznych strat stoczni, narastania zobowiązań, niewystarczającego kapitału obrotowego, dalszych nieefektywnych rozwiązań i opóźnień w procesie produkcji.
- (241) Zdaniem Komisji wykazano, że zaproponowane środki restrukturyzacji we właściwy sposób rozwiązują problemy stoczni i są wystarczająco szeroko zakrojone, wybrana strategia różnicowania działalności przedsiębiorstwa jest wiarygodna, a prognozy finansowe są oparte na wiarygodnych założeniach. Tym samym wykazano, że plan restrukturyzacji z 2009 r. doprowadzi do przywrócenia stoczni długoterminowej rentowności.
- (242) Komisja zauważa, że plan restrukturyzacji z 2009 r. został przygotowany przez nowego właściciela stoczni, który zainwestował już znaczne prywatne środki w związku z nabyciem tego przedsiębiorstwa (305 mln PLN dokapitalizowania oraz [...] mln PLN przeznaczone na zakup akcji od dotychczasowych akcjonariuszy) i który zobowiązuje się do pełnej realizacji planu, będąc przekonany, że przyniesie mu to rozsądny zysk. Fakt, że prywatne przedsiębiorstwo zainwestowało w stocznnię znaczne środki i planuje finansować plan restrukturyzacji z 2009 r. jest dla Komisji sygnałem, że podmiot rynkowy wierzy w możliwość przywrócenia rentowności Stoczni Gdańsk. Ponadto ISD Polska udowodniło, że posiada cenne doświadczenie w zakresie pomyślnej restrukturyzacji przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji (Huta Częstochowa), co stanowi dodatkowe zapewnienie, że plan restrukturyzacji jest wiarygodny.
- (243) Jeśli chodzi o strategię biznesową stoczni, Komisja uważa, że planowana dywersyfikacja działalności nie tylko sprawi, że przedsiębiorstwo będzie mniej narażone na cykliczne zmiany koniunktury na rynku budownictwa okrętowego, ale również pozwoli mu wykorzystać w bardziej efektywny sposób zdolności produkcyjne stoczni w zakresie przetwarzania stali oraz skorzystać z nowych możliwości rynkowych w sektorze produkcji wież wiatrowych. Ponadto dywersyfikacja działalności pozwoli na podzielenie kosztów stałych przedsiębiorstwa pomiędzy różne rodzaje działalności i sprawi, że będzie ono odporniejsze na zmieniające się warunki rynkowe.
- (244) Komisja uważa, że planowane środki restrukturyzacyjne we właściwy sposób zaradzą słabościom stoczni. W planie przedstawiono szczegółową strategię wdrożenia wszystkich środków restrukturyzacyjnych, w szczególności w zakresie organizacji, planowania, cyklu produkcyjnego, dostaw, logistyki i zatrudnienia.
- (245) Komisja stwierdza, że plan zakłada daleko idącą restrukturyzację zatrudnienia, polegającą na znacznej redukcji zatrudnienia przy równoczesnym wzroście wynagrodzeń. W planie restrukturyzacji za główne problemy stoczni uznano m.in. wysoką absencję, rotację pracowników i niską efektywność struktury zatrudnienia oraz wynagrodzeń. Komisja uważa, że planowane środki, takie jak wzrost wynagrodzeń oraz wdrożenie określonych ścieżek kariery i systemów lojalnościowych, pozwolą na rozwiązanie wykrytych problemów. Komisja zauważa, że zatrudnienie zostało już ograniczone o [... ponad 20] % od 2006 r. Średnie miesięczne wynagrodzenie w 2008 r. w produkcji bezpośredniej wzrosło o [... ponad 20] % od 2005 r. Plan zakłada dalszy wzrost wynagrodzeń: o [...] % w 2009 r., o [...] % w 2010 r., o [...] % w 2011 r., o [...] % w 2012 r. zauważając
- ⁽⁴¹⁾ Decyzja Komisji C(2008) 6771 z dnia 6 listopada 2008 w sprawie C 17/05 pomoc restrukturyzacyjna na rzecz Stoczni Gdynia, dotychczas nieopublikowana.

jednocześnie, że z powodu spadku koniunktury i zamknięcia stoczni w Gdyni i Szczecinie zmniejszyły się oczekiwania finansowe robotników.

(246) W planie restrukturyzacji z 2009 r. wyjaśniono, że wzrost efektywności produkcji oraz częstsza współpraca z podwykonawcami zmniejszą poziom wymaganej siły roboczej w stoczni. W planie przedstawiono również skutki finansowe redukcji zatrudnienia. Na podstawie powyższych argumentów Komisja uważa, że proponowana restrukturyzacja zatrudnienia będzie wystarczająco szeroko zakrojona, aby rozwiązać problemy stoczni w zakresie zatrudnienia.

(247) Jeśli chodzi o działalność stoczniową, Komisja uważa, że planowana strategia znacznego ograniczenia działalności stoczniowej oraz wyspecjalizowania się w produkcji częściowo wyposażonych statków specjalistycznych jest rozsądna. Ponadto inwestor pokazał, że wybrana strategia jest realistyczna, ponieważ już 2008 r. stocznia dostarczyła pięć kadłubów statków typu offshore z sześciu łącznie dostarczonych statków.

(248) Jeśli chodzi o działalność stoczniową, w planie przewidziano środki zaradcze wobec najważniejszych zewnętrznych przyczyn obecnych trudności stoczni dzięki zastosowaniu różnych środków. Plan zakłada wprowadzenie klauzul indeksacyjnych w umowach na budowę statków w celu przynajmniej częściowego przeniesienia na armatora ryzyka związanego z kosztami materiałów i wynagrodzeń. Ponadto plan restrukturyzacji z 2009 r. przewiduje wdrożenie szczegółowej strategii zabezpieczeń mającej na celu zmniejszenie ryzyka walutowego. Komisja uważa, że proponowane środki są odpowiednie. Przedstawiona analiza wrażliwości wykazuje, że planowane środki uczynią przedsiębiorstwo stosunkowo odpornym na zmienne warunki rynkowe, w tym na wahania kursowe.

(249) Jeśli chodzi o produkcję konstrukcji stalowych, plan restrukturyzacji zawiera oddzielny plan operacyjny, oparty na analizie rynkowej przygotowanej przez zewnętrznego konsultanta ISD Polska. W planie podkreślono dobre perspektywy dla rozwoju tego segmentu rynku w Polsce oraz korzyści płynące z lokalizacji nad Morzem Bałtyckim. Ponadto doświadczenie ISD Polska w produkcji i sprzedaży konstrukcji stalowych powinno stanowić dodatkową mocną stronę przedsięwzięcia. Plan zakłada, że docelowa produkcja na poziomie ok. [... ponad 50] tys. ton od 2013 r. zostanie osiągnięta poprzez stopniowy wzrost produkcji w nadchodzących latach. Taki poziom produkcji powinien zapewnić Stoczni Gdańsk udział w rynku w Polsce w wysokości [...] %.

(250) Wykazano, że plany dotyczące zwiększenia produkcji konstrukcji stalowych są realistyczne, ponieważ już w 2008 r., który był pierwszym rokiem działalności

stoczni po jej przejściu przez ISD Polska, przedsiębiorstwo zdołało wyprodukować i sprzedać ponad 10 tys. ton konstrukcji stalowych, co znacznie przekraczało pierwotne oczekiwania inwestora. Ponadto w Hucie Częstochowa ISD Polska zdołało zwiększyć sprzedaż z [... ponad 30] tys. ton w 2004 r. do [... ponad 50] tys. ton w 2006 r. oraz [... ponad 90] tys. ton w 2008 r.

(251) Produkcja konstrukcji stalowych w Polsce wzrasta stale począwszy od lat dziewięćdziesiątych. W 2003 r. polscy producenci wyprodukowali konstrukcje stalowe o wartości 6 mln PLN, w 2006 r. o wartości 9,4 mln PLN, a w 2007 r. o wartości 12,5 mln PLN. Wskazuje to, że na rynku panuje tendencja wzrostowa. Zakłada się, że popyt na konstrukcje stalowe w Polsce będzie wzrastał w nadchodzących latach. W planie operacyjnym przyznano, że obecny spadek koniunktury powoduje zmniejszenie popytu, jednak oczekuje się, że inwestycje w Polsce współfinansowane z funduszy strukturalnych UE oraz ważne projekty infrastruktury spowodują wzrost popytu.

(252) Inwestor przedłożył kopie zawartych umów na dostawy konstrukcji stalowych, np. zamówienia złożonego przez [...] Sp. z o.o. u przedsiębiorstwa ISD Trade, spółki zależnej odpowiedzialnej za sprzedaż konstrukcji stalowych w grupie ISD, na dostawę w 2008 r. konstrukcji stalowych w łącznej ilości 25–30 tys. ton. Chociaż nie jest jasne, jaki procent tego zamówienia zostanie zrealizowany w Stoczni Gdańsk, a jaki w Hucie Częstochowa, zamówienie to wskazuje, że na rynku istnieje popyt, a ISD Polska jest w stanie przyciągnąć klientów i znaleźć nabywców dla swoich produktów. W związku z tym Komisja uznaje, że sprzedaż konstrukcji stalowych przewidziana w planie restrukturyzacji z 2009 r. jest realistyczna.

(253) Wykazano, że zakładane marże zysku są realistyczne. Planowany poziom zysku jest niższy niż zyski osiągane obecnie przez ISD Polska (marże sprzedaży wyniosły w 2006 r. [... powyżej 10] %, w 2007 r. [... pomiędzy 10 a 20] %, a w 2008 r. [... powyżej 10] %), podczas gdy zakładane przyszłe marże zysku Stoczni Gdańsk w oparciu o EBITDA wynoszą [... nie więcej niż 10] %. Komisja uważa w związku z tym, że założenia dotyczące wysokości sprzedaży i wyników finansowych w zakresie produkcji konstrukcji stalowych można uznać za ostrożne i wiarygodne.

(254) Komisja zauważa, że produkcja konstrukcji stalowych w Stoczni Gdańsk będzie oparta na istniejących zdolnościach do przetwarzania stali, które obecnie są wykorzystywane w działalności stoczniowej. Dlatego zakładany znaczny wzrost produkcji zostanie osiągnięty przy stosunkowo niewielkich inwestycjach, co tłumaczy stosunkowo wysoki poziom wewnętrznej stopy zwrotu z działalności w zakresie konstrukcji stalowych.

- (255) Na podstawie przekazanych informacji Komisja stwierdza, że segment konstrukcji stalowych, który ma stanowić integralną i znaczącą część działalności nowej stoczni, opiera się na wiarygodnej analizie pozycji rynkowej przedsiębiorstwa. Analiza rynkowa wykazuje, że zakładane poziomy sprzedaży i wyników finansowych są realistyczne. Wykazano, że plan oparty jest na realistycznych założeniach.
- (256) Jeśli chodzi o produkcję wież wiatrowych, plan restrukturyzacji z 2009 r. zawiera oddzielny plan operacyjny dotyczący tej działalności Stoczni Gdańsk. Plan jest oparty na analizie rynku, która wskazuje na dobre perspektywy dla przedsiębiorstwa rozpoczynającego działalność w tym sektorze rynku. Przedsiębiorstwo będzie czerpało korzyści z regularnych dostaw od Huty Częstochowa, będzie miało dobrą lokalizację pozwalającą na dystrybucję produktów transportem morskim oraz będzie czerpało korzyści z doświadczenia, jakie posiada ISD Polska w zakresie produkcji elementów wież wiatrowych. Ponadto plan pokazuje, że ze względu na zachęty legislacyjne (służące promowaniu odnawialnych źródeł energii), jak również czynniki ekonomiczne (np. zmienne ceny surowców), popyt na wieże wiatrowe będzie wzrastał. Niezależne analizy zakładają, że w 2010 r. wieże wiatrowe wyprodukują na całym świecie 172 mln MW energii, a w 2015 r. 378 mln MW energii ⁽⁴⁴⁾.
- (257) Przedsiębiorstwo przedstawiło dowody, że w lutym i kwietniu 2009 r. prowadziło rozmowy z przedsiębiorstwami budowlanymi potencjalnie zainteresowanymi budową fabryki wież wiatrowych ⁽⁴³⁾. Rozmowy te potwierdziły założenia inwestora dotyczące kosztów i terminu opracowania projektu.
- (258) W planie przedstawiono szczegółowo założenia dotyczące prognoz finansowych, np. przychodów w oparciu o informacje od potencjalnych nabywców, kosztów w oparciu o prognozy dotyczące cen energii i stali, zatrudnienia ok. [...] robotników itp. Komisja uważa, że wykazano, iż założenia te są wiarygodne, a tym samym zakładane wyniki finansowe są realistyczne.
- (259) Ponadto fakt, że dwa banki wykazały zainteresowanie finansowaniem inwestycji w działalność w zakresie produkcji wież wiatrowych, stanowi wskazówkę, że projekt ten jest wiarygodny i że rynek wierzy w jego długoterminową rentowność.
- (260) Jeśli chodzi o łączne prognozy finansowe w odniesieniu do wszystkich trzech rodzajów działalności stoczni, zdaniem Komisji wykazano, iż są one wiarygodne i pokazują, że wdrożenie planu doprowadzi do odzyskania przez stocznnię długoterminowej rentowności.
- (261) Komisja uważa, że założenia stanowiące podstawę prognoz są rozsądne. Zostało udowodnione, że są one oparte na wiarygodnych źródłach i że są realistyczne. Zakładany wzrost cen konsumpcyjnych, cen energii i przewidywane zmiany oprocentowania pożyczek na rynku międzybankowym zostały oparte na niezależnych analizach. Zakładane ceny sprzedaży statków są oparte na dotychczas osiągniętych wynikach, obecnie zakontraktowanych cenach, listach intencyjnych i danych rynkowych.
- (262) Jeśli chodzi o zmiany wysokości wynagrodzeń, Komisja zauważa, że wynagrodzenia w stoczni już znacznie wzrosły. Model finansowy zakłada, że średni godzinowy koszt pracy wzrośnie w latach 2009–2018 o [...] ponad 40] %. Średnie wynagrodzenie w stoczni w 2009 r. będzie o [...] około 15] % wyższe niż w 2007 r., a mimo to plan zakłada dalszy wzrost poziomu wynagrodzeń. Na podstawie powyższych czynników i biorąc pod uwagę obecny kryzys gospodarczy, jak również napiętą sytuację na rynku pracy w Polsce, a zwłaszcza w sektorze stoczniowym, Komisja uważa, że założenia dotyczące zmian wynagrodzeń są uzasadnione.
- (263) Ponadto analiza wrażliwości wykazuje, że opracowany plan zapewnia Stoczni Gdańsk wystarczającą odporność na główne czynniki ryzyka związane z jej działalnością. Komisja dochodzi do wniosku, że z analizy wrażliwości wynika, iż prognozowane wyniki finansowe są stosunkowo odporne na zmiany założeń stanowiących ich podstawę.
- (264) Na podstawie powyższych ustaleń Komisja dochodzi do wniosku, że plan restrukturyzacji z 2009 r. jest wystarczająco solidny, aby zapewnić odzyskanie rentowności przez Stocznnię Gdańsk.
- c) Ograniczenie pomocy do ścisłego minimum
- (265) Zgodnie z pkt 43 wytycznych, kwota pomocy musi być ograniczona do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji niezbędnych do jej przeprowadzenia. Od beneficjenta pomocy oczekuje się wniesienia znaczącego wkładu w finansowanie restrukturyzacji, który pochodziłby ze środków własnych lub byłby pozyskany z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych. Tego rodzaju wkład jest z jednej strony znakiem, że rynek wierzy w możliwość odzyskania rentowności przez przedsiębiorstwo, a z drugiej strony jest sposobem na ograniczenie pomocy państwa do minimum. W przypadku dużych przedsiębiorstw, takich jak Stocznia Gdańsk, wkład ten powinien wynieść co najmniej 50 % kosztów restrukturyzacji. Wkład własny musi być rzeczywisty i faktyczny, wykluczający przyszłe, spodziewane zyski i przepływy środków pieniężnych (punkt 43 wytycznych).
- ⁽⁴⁴⁾ Prognozy wg Światowego Stowarzyszenia Energii Wiatrowej – scenariusz podstawowy, załącznik 7 do planu restrukturyzacji z 2009 r., s. 54.
- ⁽⁴³⁾ Załącznik 18 do planu restrukturyzacji z 2009 r.

- (266) Koszty restrukturyzacji i źródła finansowania zostały opisane w motywie 134 powyżej. Ponadto Komisja zauważa, że koszty finansowe związane z gwarancjami produkcyjnymi współfinansowanymi przez Państwo powinny również być uwzględnione w kosztach restrukturyzacji. W efekcie, koszty restrukturyzacji wynoszą [...] powyżej 1 000] mln PLN. Na kwotę tę składają się koszty w wysokości [...] powyżej 1 000] mln PLN, opisane w motywie 134 powyżej, element pomocowy gwarancji produkcyjnych, które są specyficzną ale typową cechą sektora stoczniowego, udzielonych stoczni w przeszłości w kwocie 18,9 mln PLN, opisanych w motywie 216 powyżej, oraz element pomocowy planowanych gwarancji produkcyjnych w kwocie 28,8 mln PLN, opisanych w motywie 218 powyżej.
- (267) Komisja uważa, że koszty restrukturyzacji są ograniczone do niezbędnego minimum i należyte uzasadnione. Plan restrukturyzacji zawiera jasny i szczegółowy plan inwestycyjny. Nieuregulowane zobowiązania cywilnoprawne i publicznoprawne, które muszą zostać spłacone, zostały właściwie określone. W planie w przejrzysty sposób przedstawiono i wyjaśniono wysokość kosztów restrukturyzacji zatrudnienia, a także potrzeby kapitałowe niezbędne do poprawienia bilansu przedsiębiorstwa. Jeśli chodzi o okres po dniu 1 maja 2004 r. i okres przed obecną restrukturyzacją w oparciu o plan restrukturyzacji z 2009 r., Komisja zauważa, że pomoc państwa przyznana stoczni była wykorzystywana na pokrycie strat i utrzymanie działalności stoczni, pokrywała zatem potrzeby związane z utrzymaniem płynności przedsiębiorstwa w badanym okresie.
- (268) Plan restrukturyzacji zakłada, że wkład własny na pokrycie kosztów restrukturyzacji Stoczni Gdańsk będzie pochodził z następujących źródeł: dokapitalizowanie przez ISD Polska (305 mln PLN), sprzedaż i wynajem zbędnych składników majątku ([...] mln PLN) oraz finansowanie zewnętrzne na warunkach rynkowych, tj. kredyty bankowe ([...] mln PLN).
- (269) Dokonana przez Komisję ocena zaproponowanych elementów wkładu własnego została przedstawiona poniżej.
- (270) Po pierwsze, dokapitalizowanie w wysokości 305 mln PLN zostało już przeprowadzone przez ISD Polska, które jest prywatnym przedsiębiorstwem, i zostało już zarejestrowane oraz wpłacone. Dlatego Komisja stwierdza, że należy je uznać za faktyczny i rzeczywisty wkład własny, zgodnie z wymogami wytycznych.
- (271) Po drugie, Komisja – na podstawie dostępnych informacji – akceptuje jako rzeczywisty i faktyczny wkład własny dochód ze sprzedaży niektórych składników majątku lub ich wynajmu, ponieważ przeprowadzono i uzasadniono obliczenie dochodów. Dochody ze sprzedaży/wynajmu stanowią kwotę ok. [...] mln PLN.
- (272) Jeśli chodzi o finansowanie w wysokości [...] mln PLN, które przedsiębiorstwo zamierza otrzymać ze źródeł zewnętrznych na warunkach rynkowych, Komisja zauważa, że przedsiębiorstwo przedłożyło warunkowe zobowiązania dwóch banków, gotowych współfinansować realizację projektu wież wiatrowych w łącznej wysokości [...] mln PLN. Komisja uważa, że zobowiązania banków są wystarczające do uznania finansowania za wolne od elementu pomocy państwa oraz za rzeczywiste i faktyczne w rozumieniu wytycznych. Po pierwsze, banki opierają swoje deklaracje na własnej ocenie biznes planu dotyczącego produkcji wież wiatrowych i potwierdzają one wiarygodność projektu oraz zakładanych wyników finansowych. Po drugie, spełnienie warunków nałożonych przez banki zależy w głównej mierze od ISD Stocznia, a nie od zewnętrznych, nieprzewidywalnych okoliczności. Wreszcie, banki potwierdziły, że finansowanie zostanie udzielone zgodnie z panującymi warunkami rynkowymi, bez jakichkolwiek gwarancji państwa.
- (273) Komisja stwierdza, że jeśli chodzi o pozwolenia niezbędne do prowadzenia działalności i o zabezpieczenia wymagane przez banki, ISD Stocznia podjęło już odpowiednie kroki w celu spełniania wymogów banków. Po pierwsze, przedsiębiorstwo zwróciło się do władz portu oraz do Ministerstwa Skarbu o pozwolenie na przekazanie gruntów należących do Stoczni Gdańsk oddzielnemu podmiotowi prawnemu, ISD Energia Sp. z o.o., którego działalność będzie obejmowała produkcję wież wiatrowych. Pozwolenie takie jest wymagane na mocy przepisów prawa, ponieważ grunty są usytuowane na terenie portu, jednak nie ma jakichkolwiek przesłanek wskazujących, że mogłoby dojść do odmowy wydania pozwolenia. Po drugie, jeżeli chodzi o wymagane zabezpieczenie w formie hipoteki na omawianym gruncie, ISD Stocznia przedstawiło następujące wyjaśnienie. Grunt jest obecnie obciążony hipoteką stanowiącą zabezpieczenie nieuregulowanych zobowiązań publicznoprawnych stoczni. Po zatwierdzeniu planu restrukturyzacji stoczni i przyznaniu planowanej pomocy, stocznia spłaci nieuregulowane zobowiązania – zgodnie z planem restrukturyzacji – a hipoteka zostanie zdjęta. Dlatego Komisja uważa, że według wszelkiego prawdopodobieństwa ISD Stocznia spełni te dwa wymogi. Po przyjęciu niniejszej decyzji jedynym koniecznym do spełnienia warunkiem będzie pozytywna decyzja organów decyzyjnych banków. Na podstawie powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że planowane zewnętrzne finansowanie w wysokości [...] mln PLN na realizację projektu budowy wież wiatrowych może zostać uznane za wkład własny na pokrycie kosztów restrukturyzacji, który jest wolny od elementu pomocy państwa, rzeczywisty oraz faktyczny.

- (274) Łącznie Komisja uważa, że finansowanie w wysokości [...] około 500] mln PLN (305 mln + [...] mln + [...] mln) może zostać uznane za faktyczny i rzeczywisty wkład własny do finansowania kosztów restrukturyzacji. Ponieważ łączne koszty restrukturyzacji wynoszą [...] ponad 1 000] PLN, wkład własny w wyżej wymienionej wysokości stanowi 45 % kosztów restrukturyzacji ogółem.
- (275) Ponadto Komisja zauważa, że stocznia rozpoczęła restrukturyzację już w 2002 r. W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja zauważyła, że pomoc przyznana stoczni przed przystąpieniem musi zostać uwzględniona podczas dokonywania oceny, czy pomoc państwa przyznana po przystąpieniu Polski do UE jest ograniczona do niezbędnego minimum.
- (276) W latach 2002–2004, jak ustalono w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, Stocznia Gdańsk otrzymała pomoc państwa w wysokości 157 mln PLN. Komisja uważa, że kwota ta stanowi pokrycie kosztów niezbędnych do utrzymania płynności finansowej przedsiębiorstwa, ponoszonych w tym okresie. W związku z tym łączne koszty restrukturyzacji od 2002 r. wynoszą [...] mln PLN. Dlatego też wkład własny w wysokości [...] około 500] mln PLN pokryłby 40 % tych kosztów restrukturyzacji.
- (277) Komisja stwierdza, że poziom 40 %, chociaż znaczący, pozostaje poniżej progu 50 % zazwyczaj wymaganego przez wytyczne. Jednak zgodnie z pkt 44 wytycznych w wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności Komisja może zezwolić na niższy wkład. Po pierwsze, poziom 40 % jest znaczny. Po drugie, przedsiębiorstwo jest zlokalizowane w obszarze kwalifikującym się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE, co może uzasadniać, zgodnie z pkt 56 wytycznych, niższy poziom wkładu własnego⁽⁴⁴⁾. Po trzecie, Komisja stwierdza, że Stocznia Gdańsk od dłuższego czasu znajdowała się w trudnej sytuacji finansowej. Pomimo ogłoszenia upadłości w 1996 r. i przejścia przez Stocznnię Gdynia w 1998 r. stocznia (jak również jej spółka macierzysta) nie przeprowadziła odpowiednich zmian strukturalnych w celu stopniowego dostosowania do rozwoju gospodarki rynkowej i międzynarodowej konkurencji. Od momentu przystąpienia Polski do UE przez ponad trzy lata stocznia pozostawała własnością państwa i w tym czasie wszelka pomoc od akcjonariuszy stoczni stanowiła pomoc państwa. Ponieważ prywatyzacja nastąpiła dopiero w 2007 r., obecnemu prywatnemu właścicielowi stoczni trudno byłoby zrównoważyć znaczne kwoty pomocy dotychczas przyznanej stoczni, wkładem własnym bez narażenia rozsądnego zysku z inwestycji, a tym samym narażenia odzyskania przez stocznnię rentowności.
- (278) Ponadto Komisja docenia fakt, że władzom polskim udało się sprywatyzować stocznię i z tego względu Komisja uznaje, że wkład własny jest maksymalnie wysoki w tych okolicznościach. Komisja zauważa, że przykłady nieudanych prób prywatyzacji i restrukturyzacji dwóch innych polskich stoczni, Stoczni Gdynia i Stoczni Szczecińskiej, wskazują, że faktycznie trudno jest przyciągnąć prywatnych inwestorów do sektora działalności gospodarczej z tak negatywną przeszłością, którzy chcieliby wnieść znaczny udział w finansowaniu restrukturyzacji. Dlatego znaczne zaangażowanie ISD Polska w Stoczni Gdańsk może zostać uznane za najwyższe z możliwych.
- (279) Ponadto Komisja zauważa, że jeśli weźmie się pod uwagę jedynie koszty restrukturyzacji poniesione po 2004 r. (w tym potrzeby związane z utrzymaniem płynności, finansowane poprzez pomoc państwa), to wkład własny wynosi 45 %. Pomoc państwa przyznana stoczni w latach 2002–2004 zmniejsza ten wkład do 40 %, co Komisja uznaje za akceptowalne z powodów wymienionych powyżej oraz z następujących innych względów. W okresie poprzedzającym rok 2004, w którym przyznano pomoc, zastosowanie miały wytyczne z 1999 r., które nie przewidują progu 50 % w odniesieniu do wkładu własnego. W świetle tych wytycznych oraz ówczesnej praktyki decyzyjnej Komisji wkład własny w wysokości 40 % zostałby według wszelkiego prawdopodobieństwa uznany za wystarczający.
- (280) Podsumowując, Komisja uznaje, że w tym przypadku – przy uwzględnieniu wszystkich długotrwałych prób utrzymywania płynności finansowej przedsiębiorstwa stanowiącego własność państwa, a także faktu, że stocznia ostatecznie została sprywatyzowana – wkład własny w wysokości 40 % jest wystarczająco wysoki i zapewnia ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum umożliwiającego restrukturyzację Stoczni Gdańsk i odzyskanie przez nią rentowności.
- (281) Komisja stwierdza, że oprócz otrzymywania pomocy na finansowanie kosztów restrukturyzacji Stocznia Gdańsk będzie nadal finansowała swoje potrzeby w zakresie kapitału obrotowego poprzez wsparcie państwowe w formie gwarancji na produkcję udzielanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych. Będzie uzyskiwała te gwarancje na warunkach odpowiadających warunkom stosowanym wobec przedsiębiorstw o najwyższym profilu ryzyka w ramach zatwierdzonego przez Komisję systemu gwarancji wolnego od pomocy państwa⁽⁴⁵⁾. Komisja zauważa, że gwarancje te stanowią pomoc państwa, zgodnie z wyjaśnieniami w motywie 214. Jednak Komisja uznaje, że warunki tych gwarancji, a w szczególności naliczane opłaty, są zgodne z warunkami wyżej wspomnianego systemu gwarancji, który zapewnia

⁽⁴⁴⁾ Decyzja Komisji N 464/05 z dnia 22 lutego 2006 r. dotycząca pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz AB Kauno ketaus liejykla (Dz.U. C 270 z 7.11.2006, s. 2).

⁽⁴⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07.

ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum. Komisja uznaje również konieczność tych gwarancji, które są ogólnie wykorzystywane w omawianym sektorze, nie tylko przez przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej.

d) Unikanie nadmiernego zakłócania konkurencji

(282) Zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt 38–42 wytycznych, należy przyjąć środki w możliwie największym stopniu łagodzące potencjalne negatywne skutki pomocy w odniesieniu do konkurentów. Pomoc nie powinna nadmiernie zakłócać konkurencji. Oznacza to zazwyczaj ograniczenie udziału przedsiębiorstwa na rynkach jego działalności po zakończeniu okresu restrukturyzacji. Przymusowe ograniczenie lub zmniejszenie udziału przedsiębiorstwa w danym rynku stanowi środek wyrównawczy działający na korzyść jego konkurentów. Ograniczenie takie powinno być proporcjonalne do zakłócenia, jakie wywołała pomoc na rynku oraz do względnej pozycji przedsiębiorstwa na rynku lub rynkach.

(283) Komisja zauważa, że od 2002 r. Stocznia Gdańsk korzystała ze znacznych kwot pomocy i od tego momentu jej obecność na rynku była możliwa dzięki stałemu wsparciu państwa przyznawanemu w różnych formach, takich jak: zaniechanie egzekucji zobowiązań publicznoprawnych, pożyczki, dokapitalizowanie i gwarancje na płatności zaliczkowe, udzielane na preferencyjnych warunkach, bez którego stocznia nie byłaby w stanie zawierać kontraktów. Ponadto Komisja zauważa, że stocznia jest jedną z trzech największych stocznii w Polsce i jednym z ważniejszych producentów w Europie, co zwiększa zakłócenie konkurencji spowodowane przez pomoc. Dlatego zgodnie z pkt 40 wytycznych środki muszą być wystarczająco szeroko zakrojone, aby zrównoważyć zakłócenie spowodowane przez pomoc. Komisja uważa, że zaproponowane środki wyrównawcze w wystarczający sposób ograniczają zakłócenie konkurencji spowodowane przez pomoc udzieloną Stoczni Gdańsk.

(284) Po pierwsze Komisja zauważa, że stocznia w znacznym stopniu ograniczy swoje zdolności produkcyjne w zakresie budowy statków, dzięki zamknięciu składników majątku niezbędnych do budowy statków, które dotychczas stanowiły tzw. wąskie gardło procesu produkcyjnego: dwóch z trzech używanych pochylni.

(285) Komisja uważa, że zamknięcie dwóch pochylni jest wystarczające z następujących powodów. Przy określaniu zakresu niezbędnego zmniejszenia zdolności produkcyjnych Komisja oceniła, jakie są obecne zdolności techniczne stoczni i porównała je ze zdolnościami potencjalnie możliwymi do osiągnięcia w następstwie procesu restrukturyzacji i poprawy wydajności produkcji. Zamknięcie zdolności produkcyjnych miało zapewnić zmniejszenie technicznych zdolności stoczni po przeprowadzeniu restrukturyzacji w stosunku do zdolności przed

restrukturyzacją ze wsparciem w postaci pomocy państwa.

(286) Według konsultanta Stoczni Gdańsk obecne zdolności produkcyjne stoczni przed wprowadzeniem jakichkolwiek środków restrukturyzacyjnych wynoszą 165 tys. CGT. Plan restrukturyzacji z 2009 r. zapewnia ograniczenie przyszłej zdolności pozostałej pochylni, lub dowolnego innego obiektu do wodowania statków wykorzystywanego przez stocznię, do poziomu ok. 100 tys. CGT. Jest to więc wyraźne ograniczenie zdolności stoczni, wynoszące ok. 39 %.

(287) Ponadto stocznia zobowiązała się do korzystania w danym momencie tylko z jednego obiektu do wodowania statków – albo z istniejącej pochylni B1, albo z innego obiektu do wodowania, który stocznia zakupi lub będzie miała do dyspozycji. Komisja odnotowuje, że stocznia zobowiązała się do natychmiastowego rozwiązania umowy wynajmu w odniesieniu do pochylni B1 w przypadku rozpoczęcia korzystania z nowego obiektu do wodowania statków.

(288) Zamknięcie dwóch z trzech pochylni oraz zobowiązanie do korzystania najwyżej z jednego obiektu do wodowania statków przy równoczesnym utrzymaniu zdolności technicznych na poziomie nie wyższym niż ok. 100 tys. CGT, pozwala rozwiązać wątpliwości Komisji w tym zakresie i zapewnić ograniczenie zdolności, które będzie wystarczająco szeroko zakrojone, aby zapewnić konkurentom stoczni znaczące środki wyrównawcze.

(289) Ponadto Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji z 2009 r. przewiduje znaczne zmniejszenie działalności stoczni w zakresie budowy statków. Przedsiębiorstwo w znacznym zakresie przestanie budować kompletne statki. Tym samym obecność stoczni na rynkach, na których nastąpiło zakłócenie konkurencji, znacznie się zmniejszy.

(290) Komisja zauważa, że środki wyrównawcze powinny zostać wdrożone jak najszybciej po przyznaniu pomocy państwa. W tym przypadku przedsiębiorstwo wykazało, że zamknięcie dwóch pochylni zostanie przeprowadzone tak szybko, jak to tylko możliwe, przy uwzględnieniu konieczności dostarczenia już zakontraktowanych statków w ramach obecnie obowiązujących umów z armatorami. Wcześniejsze zamknięcie pochylni doprowadziłoby do znacznych zakłóceń w cyklu produkcji i uniemożliwiłoby dostawę zakontraktowanych statków. Dlatego Komisja uznaje, że zaproponowany termin zamknięcia pochylni jest uzasadniony. Komisja zauważa, że zamknięcie dwóch pochylni w odpowiednim czasie zostało już zapewnione, ponieważ w kwietniu 2009 r. przedsiębiorstwo podpisało z właścicielem pochylni porozumienie, zgodnie z którym umowa wynajmu wygasa w dniu 1 lipca 2009 r. w odniesieniu do pochylni B5 oraz w dniu 1 stycznia 2010 r. w odniesieniu do pochylni B3.

- (291) Ponadto Komisja uważa, że zakłócenie konkurencji będzie dodatkowo ograniczone dzięki temu, że stocznia zobowiązuje się do utrzymania rocznej zdolności produkcji w granicach 100 tys. CGT przez 10 lat od daty przyjęcia niniejszej decyzji. Tym samym zadbano o to, aby przez kolejnych 10 lat pomoc państwa dla przedsiębiorstwa nie mogła zostać wykorzystana w celu ekspansji działalności przedsiębiorstwa w zakresie budowy statków.
- (292) Na podstawie powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że proponowane środki wyrównawcze są znaczące i wystarczająco szeroko zakrojone, aby zapobiec nadmiernemu zakłóceniu konkurencji przez przyznaną pomoc.

IV. WNIOSEK

- (293) Komisja stwierdza, że pomoc państwa na rzecz Stoczni Gdańsk, opisana w motywach 105 do 170 oraz w tabeli 4 niniejszej decyzji, zarówno ta przyznana niezgodnie z prawem, z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE oraz ta zgłoszona i jeszcze nie przyznana, są zgodne ze wspólnym rynkiem w świetle Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw.
- (294) Komisja przypomina, że Stocznia Gdańsk musi w pełni wdrożyć plan restrukturyzacji i musi wypełnić wszystkie inne zobowiązania stanowiące podstawę tej decyzji (pkt 47 wytycznych). Komisja musi mieć możliwość upewnienia się, że plan restrukturyzacji jest właściwie wdrażany, poprzez regularne, szczegółowe sprawozdania przekazywane przez Polskę (pkt 49 i kolejne wytycznych). W przypadku Stoczni Gdańsk, która jest dużym przedsiębiorstwem, pierwsze sprawozdanie powinno zasadniczo zostać przedłożone Komisji nie później niż po sześciu miesiącach od daty wydania niniejszej decyzji. Sprawozdania muszą być następnie wysyłane Komisji co najmniej raz w roku, w tym samym dniu, w którym przyjęto niniejszą decyzję, aż do momentu, kiedy cele planu restrukturyzacji będą mogły zostać uznane za osiągnięte. Sprawozdania muszą zawierać wszystkie informacje potrzebne Komisji w celu kontroli sposobu realizacji planu restrukturyzacji i jego finansowania (które musi być realizowane zgodnie z warunkami przedstawionymi Komisji), harmonogramu wypłat dla przedsiębiorstwa i jego sytuacji finansowej oraz spełniania wszystkich warunków i zobowiązań ustanowionych w niniejszej decyzji. Muszą w szczególności zawierać wszystkie istotne informacje w sprawie każdej pomocy na dowolny cel, którą przedsiębiorstwo otrzymało, bądź indywidualnie, bądź w ramach ogólnego systemu, w czasie trwania okresu restrukturyzacji (por. pkt 68–71 wytycznych). Jeśli Komisja potrzebuje aktualnego potwierdzenia niektórych najważniejszych informacji, na przykład dotyczących obniżenia zdolności produkcyjnych, może wymagać częstszych sprawozdań (pkt 48 wytycznych). Wszelkie zmiany w planie restrukturyzacji muszą zostać

zgłoszone zgodnie z pkt 52 i kolejnymi wytycznych. Komisja powinna zweryfikować, jeśli zajdzie taka potrzeba przy pomocy niezależnego konsultanta, że sprawozdania zawierają kompletne i dokładne informacje zgodne z zasadami niniejszej decyzji.

- (295) Komisja przypomina również, że zastosowanie ma zasada tzw. „pierwszego i ostatniego razu” zgodnie z pkt 72 i kolejnymi wytycznych.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Pomoc państwa, którą Polska częściowo wdrożyła i którą zamierza przyznać Stoczni Gdańsk na realizację planu restrukturyzacji tej stoczni z maja 2009 r., opisana w motywach 105–170 i tabeli 4 niniejszej decyzji, w wysokości 555 030 629,80 PLN, jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust 3 lit. c) Traktatu WE.

2. Ponadto pomoc państwa w formie gwarancji Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, która została częściowo wdrożona (wartość nominalna 346 mln PLN) oraz ma zostać przyznana na rzecz Stoczni Gdańsk na realizację planu restrukturyzacji z 2009 r. (wartość nominalna 180 mln PLN jako maksymalne roczne zaangażowanie KUKKE), jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE.

3. W związku z tym wyraża się zgodę na wdrożenie pomocy państwa określonej w ust. 1 i 2, pod warunkiem że plan restrukturyzacji z 2009 r. i planowane środki wyrównawcze zostaną należycie wdrożone oraz respektowana będzie przewidziana procentowa wartość wkładu własnego do kosztów restrukturyzacji, wolnego od elementu pomocy państwa. Polska powinna przekazać Komisji regularne i szczegółowe sprawozdania pozwalające na kontrolę wdrażania planu restrukturyzacji i jego finansowania, oraz przestrzegania zasad o zredukowaniu zdolności produkcyjnej i ograniczeniach produkcyjnych opisanych w motywach 284 i 291 niniejszej decyzji. Raporty powinny zawierać wszystkie informacje opisane w motywie 294 niniejszej decyzji i powinny być wysłane zgodnie z harmonogramem opisanym w tym punkcie.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 lipca 2009 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji